ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 30ής Σεπτεμβρίου 2010 *

Στην υπόθεση Τ-85/09,

Yassin Abdullah Kadi, κάτοικος Τζέντα (Σαουδική Αραβία), εκπροσωπούμενος από τον D. Anderson, QC, την M. Lester, barrister, και τον G. Martin, solicitor,

προσφεύγων,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης, αρχικώς, από τους P. Hetsch, P. Aalto και F. Hoffmeister και, στη συνέχεια, από τους P. Hetsch, F. Hoffmeister και E. Paasivirta,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

υποστηριζόμενης από το

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από τον M. Bishop, την E. Finnegan και τον R. Szostak,

από τη

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και L. Butel,

και από το

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από τις S. Behzadi-Spencer και E. Jenkinson, επικουρούμενες από τον D. Beard, barrister,

παρεμβαίνοντες,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως του κανονισμού (ΕΚ) 1190/2008 της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2008, που τροποποιεί για 101η φορά τον κανονισμό (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν

Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν (ΕΕ L 322, σ. 25), στο μέτρο που η πράξη αυτή αφορά τον προσφεύγοντα,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. J. Forwood (εισηγητή), πρόεδρο, E. Moavero Milanesi και J. Schwarcz, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 17ης Ιουνίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το νομικό πλαίσιο και το ιστορικό της διαφοράς

1 Το ιστορικό της διαφοράς καθώς και το συναφές νομικό πλαίσιο εκτίθενται λεπτομερώς στις σκέψεις 3 έως 45 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, C-402/05 P και C-415/05 P, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά

Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2008, σ. I-6351, στο εξής: απόφαση Kadi του Δικαστηρίου), επί αιτήσεως αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-315/01, Kadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3649, στο εξής: απόφαση Kadi του Πρωτοδικείου), το οποίο έκρινε επί προσφυγής ακυρώσεως ασκηθείσας από τον προσφεύγοντα Yassin Abdullah Kadi κατά του κανονισμού (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά τους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν (ΕΕ L 139, σ. 9), στο μέτρο που η πράξη αυτή τον αφορούσε.

2 Στο πλαίσιο της παρούσας αποφάσεως, το νομικό πλαίσιο και το ιστορικό της διαφοράς μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως.

Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών και η Συνθήκη ΕΚ

3 Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών υπογράφηκε στον Άγιο Φραγκίσκο (Ηνωμένες Πολιτείες) στις 26 Ιουνίου 1945, προς το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Στο προοίμιό του, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών δηλώνουν τη βούλησή τους να σώσουν τις ερχόμενες γενεές από τη μάστιγα του πολέμου, να διακηρύξουν την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και να δημιουργήσουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τη διατήρηση της δικαιοσύνης και του σεβασμού των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις συνθήκες και από άλλες πηγές του διεθνούς δικαίου. Κατά το άρθρο 1 του Χάρτη, σκοποί των Ηνωμένων Εθνών είναι, μεταξύ άλλων, να διατηρούν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και, προς τούτο, να λαμβάνουν αποτελεσματικά συλλογικά μέτρα για την πρόληψη και την απομάκρυνση των απειλών κατά της ειρήνης, αλλά και να αναπτύσσουν και να ενθαρρύνουν τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

4 Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: Συμβούλιο Ασφαλείας) ανατίθεται η κύρια ευθύνη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Κατά το άρθρο 25 του εν λόγω Χάρτη, τα μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών [ΟΗΕ] συμφωνούν να αποδέχονται και να εκτελούν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με αυτόν τον Χάρτη.

5 Το κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών καθορίζει τις ενέργειες σε περίπτωση απειλής κατά της ειρήνης, διαταράξεως της ειρήνης και επιθετικών πράξεων. Το άρθρο 39, που εισάγει το κεφάλαιο αυτό, ορίζει ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας διαπιστώνει την ύπαρξη τέτοιας απειλής και κάνει συστάσεις ή αποφασίζει ποια μέτρα θα ληφθούν σύμφωνα με τα άρθρα 41 και 42 για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο Ασφαλείας μπορεί να αποφασίζει ποια μέτρα μη συνεπαγόμενα τη χρησιμοποίηση ένοπλης δύναμης θα ληφθούν για να εξασφαλιστεί η εκτέλεση των αποφάσεών του, μπορεί δε να καλεί τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών να εφαρμόσουν αυτά τα μέτρα.

6 Δυνάμει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας εκτελώνται απευθείας από τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών και μέσω των ενεργειών τους στο πλαίσιο των αρμόδιων διεθνών οργανώσεων των οποίων είναι μέλη.

7 Το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ορίζει ότι, σε περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ των υποχρεώσεων που υπέχουν τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών από τον Χάρτη και των υποχρεώσεών τους δυνάμει οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας, θα υπερισχύουν οι πρώτες.

8 Κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 307 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 351 ΣΛΕΕ), «[τ]α δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, πριν

από την ημερομηνία της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών αφενός, και ενός ή περισσοτέρων τρίτων χωρών, αφετέρου, δεν θίγονται από τις Συνθήκες».

9 Κατά το άρθρο 297 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 347 ΣΛΕΕ), «[τ]α κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους, για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακωλύσεως της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς εξαιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος […] προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφαλείας».

Ενέργειες του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά της διεθνούς τρομοκρατίας

10 Από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 και ακόμα περισσότερο μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στη Νέα Υόρκη, την Ουάσινγκτον και την Πενσυλβανία (Ηνωμένες Πολιτείες), το Συμβούλιο Ασφαλείας έκανε χρήση των εκ του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών εξουσιών του προκειμένου να καταπολεμήσει με όλα τα μέσα, τηρώντας τον εν λόγω Χάρτη και το διεθνές δίκαιο, τις απειλές που συνιστούν αυτές οι τρομοκρατικές πράξεις για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

11 Έτσι, στις 15 Οκτωβρίου 1999, το Συμβούλιο Ασφαλείας, σε απάντηση στις τρομοκρατικές επιθέσεις κατά των πρεσβειών των Ηνωμένων Πολιτειών στο Ναϊρόμπι (Κένυα) και το Νταρ Ες Σαλάαμ (Τανζανία), εξέδωσε το Ψήφισμα 1267 (1999), η παράγραφος 4, στοιχείο b, του οποίου επιβάλλει σε όλα τα κράτη, μεταξύ άλλων, να δεσμεύσουν τα κεφάλαια και τους λοιπούς οικονομικούς πόρους των Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, λόγω της υποστηρίξεως που παρείχαν οι τελευταίοι στον Οσάμα Μπιν Λάντεν.

12 Με την παράγραφο 6 του ίδιου ψηφίσματος, το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε να συστήσει επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας (στο εξής: επιτροπή κυρώσεων, κοινώς αποκαλούμενη επίσης επιτροπή 1267), συγκείμενη από όλα τα μέλη του, στην οποία ανατέθηκε, μεταξύ άλλων, να μεριμνά για την εκ μέρους των κρατών εφαρμογή των μέτρων που επιβλήθηκαν με την παράγραφο 4 του ψηφίσματος αυτού.

13 Το Ψήφισμα 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας, της 19ης Δεκεμβρίου 2000, διεύρυνε και ενίσχυσε σημαντικά αυτό το καθεστώς περιοριστικών μέτρων, το οποίο αρχικά στρεφόταν αποκλειστικά κατά των Ταλιμπάν. Έτσι, στην παράγραφο 8, στοιχείο c, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι όλα τα κράτη οφείλουν να δεσμεύσουν πάραυτα τα κεφάλαια και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του Οσάμα Μπιν Λάντεν και των ατόμων ή οργανώσεων που συνδέονται με αυτόν και να μεριμνούν ώστε τα κεφάλαια και οι οικονομικοί πόροι να μη βρίσκονται στη διάθεση ή να χρησιμοποιούνται προς όφελος του Οσάμα Μπιν Λάντεν ή των εταίρων του, συμπεριλαμβανομένης της οργανώσεως Αλ Κάιντα.

14 Μετά το Ψήφισμα 1333 (2000), ακολούθησε σειρά άλλων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, τα οποία τροποποίησαν, ενίσχυσαν και επικαιροποίησαν το καθεστώς περιοριστικών μέτρων που αφορούσαν τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, την οργάνωση Αλ Κάιντα, τους Ταλιμπάν, και τα πρόσωπα, ομάδες, επιχειρήσεις ή οντότητες που συνδέονταν με αυτούς. Πρόκειται, ιδίως, για τα ψηφίσματα 1390 (2002) της 16ης Ιανουαρίου 2002, 1455 (2003) της 17ης Ιανουαρίου 2003, 1526 (2004) της 30ής Ιανουαρίου 2004, 1617 (2005) της 29ης Ιουλίου 2005, 1735 (2006) της 22ας Δεκεμβρίου 2006, 1822 (2008) της 30ής Ιουνίου 2008 και 1904 (2009) της 17ης Δεκεμβρίου 2009. Όλα τα ψηφίσματα αυτά, τα οποία εκδόθηκαν δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, επιβάλλουν, μεταξύ άλλων, σε όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ την υποχρέωση να δεσμεύσουν τα κεφάλαια και τους λοιπούς οικονομικούς πόρους κάθε προσώπου ή οντότητας που συνδέεται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, την Αλ Κάιντα ή τους Ταλιμπάν, όπως καθορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων.

15 Πέραν της επιβλέψεως της εφαρμογής αυτών των περιοριστικών μέτρων εκ μέρους των κρατών μελών, η επιτροπή κυρώσεων τηρεί ενημερωμένο συγκεντρωτικό κατάλογο (στο εξής: κατάλογος της επιτροπής κυρώσεων) των προσώπων και οντοτήτων των οποίων τα κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι πρέπει να δεσμευτούν δυνάμει των προμνησθέντων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας. Τα κράτη

μπορούν να ζητήσουν από την επιτροπή κυρώσεων να προσθέσει και άλλα ονόματα στον κατάλογο αυτόν. Η επιτροπή κυρώσεων εξετάζει επίσης τις αιτήσεις διαγραφής ονομάτων από τον εν λόγω κατάλογο, καθώς και τις αιτήσεις παρεκκλίσεως από το μέτρο δεσμεύσεως των περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες υποβάλλονται δυνάμει του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Οι ακολουθητέες προς τούτο διαδικασίες καθορίζονται σήμερα, αφενός, στα ψηφίσματα 1735 (2006), 1822 (2008) και 1904 (2009) και, αφετέρου, στις οδηγίες που διέπουν τις εργασίες της επιτροπής κυρώσεων, τις οποίες έχει εκπονήσει η ίδια η επιτροπή.

16 Κατά την παράγραφο 5 του ψηφίσματος 1735 (2006), τα κράτη οφείλουν, όταν προτείνουν στην επιτροπή κυρώσεων την προσθήκη ονομάτων στον κατάλογό της, να υποβάλλουν αιτιολογική έκθεση, περιλαμβάνουσα όσο το δυνατόν λεπτομερέστερη έκθεση των λόγων που δικαιολογούν την αίτηση εγγραφής, συμπεριλαμβανομένων: i) όλων των στοιχείων που αποδεικνύουν ακριβώς ότι το άτομο ή η οντότητα πληρούν τα συναφή κριτήρια· ii) της φύσεως των πληροφοριακών στοιχείων, και iii) όλων των πληροφοριακών στοιχείων ή δικαιολογητικών που είναι δυνατόν να προσκομιστούν. Κατά την παράγραφο 6 του ίδιου ψηφίσματος, τα κράτη, όταν υποβάλλουν αίτηση εγγραφής, καλούνται να προσδιορίσουν τα στοιχεία της εκθέσεως που θα μπορούσαν να δημοσιοποιηθούν στο πλαίσιο κοινοποιήσεως προς το άτομο ή την οντότητα της οποίας το όνομα προστίθεται στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων, καθώς και εκείνα που θα μπορούσαν να κοινοποιηθούν στα κράτη που θα το ζητήσουν.

17 Στο πλαίσιο της δεσμεύσεως που ανέλαβε να εξασφαλίσει την καθιέρωση δίκαιων και σαφών διαδικασιών για την εγγραφή ατόμων και οντοτήτων στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων και για τη διαγραφή τους από τον κατάλογο αυτόν, καθώς και για τη χορήγηση παρεκκλίσεων για ανθρωπιστικούς λόγους, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε, εξάλλου, στις 19 Δεκεμβρίου 2006, το Ψήφισμα 1730 (2006), με το οποίο ζήτησε από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ να δημιουργήσει στην υπηρεσία της Γραμματείας των εξαρτημένων από το Συμβούλιο Ασφαλείας οργάνων ένα κεντρικό γραφείο επιφορτισμένο με την παραλαβή των αιτήσεων διαγραφής και την εκτέλεση των καθηκόντων που περιγράφονται στο παράρτημα του εν λόγω ψηφίσματος (στο εξής: κεντρικό γραφείο). Όσοι επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση διαγραφής μπορούν πλέον να το πράττουν μέσω του κεντρικού γραφείου, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο Ψήφισμα 1730 (2006) και στο παράρτημά του, ή μέσω του κράτους στο οποίο κατοικούν ή του οποίου έχουν την ιθαγένεια. Με έγγραφο (S/2007/178)

της 30ής Μαρτίου 2007, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ ενημέρωσε τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη δημιουργία του κεντρικού γραφείου για τις αιτήσεις διαγραφής.

18 Στο προοίμιο του ψηφίσματος 1822 (2008), που ήταν το κρίσιμο Ψήφισμα κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως που προσβάλλεται με την υπό κρίση προσφυγή, το Συμβούλιο Ασφαλείας επαναλαμβάνει ότι η τρομοκρατία, υπό όλες τις μορφές και εκδηλώσεις της, αποτελεί μία από τις σοβαρότερες απειλές για την ειρήνη και την ασφάλεια καθώς και ότι καταδικάζει το δίκτυο της Αλ Κάιντα, τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, τους Ταλιμπάν και τα λοιπά πρόσωπα, ομάδες, επιχειρήσεις και οντότητες που συνδέονται με αυτούς, εμμένει στο ότι η τρομοκρατία δεν μπορεί να παταχθεί παρά με την υιοθέτηση διαρκούς και σφαιρικής στάσεως στηριζόμενης στην ενεργό συμμετοχή και συνεργασία του συνόλου των κρατών και των διεθνών και θρησκευτικών οργανώσεων και υπογραμμίζει την ανάγκη της αυστηρής εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του ψηφίσματος αυτού, σημειώνει, όμως, επίσης τις δυσκολίες στις οποίες προσκρούει η εφαρμογή των μέτρων αυτών, αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη και η επιτροπή κυρώσεων προς εξασφάλιση της καθιερώσεως δίκαιων και σαφών διαδικασιών για την εγγραφή των ενδιαφερομένων στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων και για τη διαγραφή τους από τον κατάλογο αυτόν και εκφράζοντας την ικανοποίησή του για τη δημιουργία του κεντρικού γραφείου. Στο ίδιο προοίμιο επαναλαμβάνεται ότι τα επίμαχα μέτρα έχουν προληπτικό χαρακτήρα και είναι ανεξάρτητα των ποινικών κανόνων του εσωτερικού δικαίου.

19 Η παράγραφος 1 του ψηφίσματος 1822 (2008) προβλέπει τη διατήρηση της ισχύος των περιοριστικών μέτρων που είχαν ήδη ληφθεί με τα προγενέστερα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002). Στην παράγραφο 8 του ψηφίσματος αυτού επιβεβαιώνεται ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να θεσπίσουν τα μέτρα που προβλέπει η παράγραφος 1 και να μεριμνούν για την τήρησή τους, ζητείται δε από όλα τα κράτη να εντείνουν τις σχετικές προσπάθειές τους. Οι παράγραφοι 9 έως 18, 19 έως 23 και 24 έως 26 του ίδιου ψηφίσματος αφορούν, αντιστοίχως, τις διαδικασίες εγγραφής στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων, διαγραφής από τον κατάλογο αυτόν και αναθεωρήσεως και ενημερώσεως του εν λόγω καταλόγου.

20 Όσον αφορά τη διαδικασία εγγραφής, το Συμβούλιο Ασφαλείας, στην παράγραφο 12 του ψηφίσματος 1822 (2008), επαναλαμβάνει ότι τα κράτη οφείλουν, όταν προτείνουν στην επιτροπή κυρώσεων την εγγραφή ονομάτων στον κατάλογο, να συμμορφώνονται προς την παράγραφο 5 του ψηφίσματος 1735 (2006) και να υποβάλλουν λεπτομερή αιτιολογική έκθεση, αποφασίζει δε ότι τα κράτη υποχρεούνται, για κάθε αίτηση εγγραφής, να προσδιορίζουν τα στοιχεία του αντίστοιχου υπομνήματος τα οποία θα μπορούσαν να δημοσιοποιηθούν, ιδίως ώστε η επιτροπή κυρώσεων να μπορεί να καταρτίσει την περίληψη που αναφέρεται στην παράγραφο 13 ή να ειδοποιήσει ή να ενημερώσει το πρόσωπο ή την οντότητα των οποίων το όνομα εγγράφεται στον κατάλογο. Η παράγραφος 13 του ίδιου ψηφίσματος προβλέπει, μεταξύ άλλων, αφενός, ότι η επιτροπή κυρώσεων, όταν προσθέτει ένα όνομα στον κατάλογό της, δημοσιεύει στον διαδικτυακό τόπο της, σε συντονισμό με τα κράτη που υπέβαλαν τις αντίστοιχες αιτήσεις εγγραφής, μια «περίληψη των λόγων της εγγραφής» και, αφετέρου, ότι η επιτροπή αυτή θα προσπαθήσει να δημοσιεύσει στον διαδικτυακό τόπο της, σε συντονισμό με τα κράτη που έχουν υποβάλει τις αντίστοιχες αιτήσεις εγγραφής, «περιλήψεις των λόγων που υπαγόρευσαν τις εγγραφές» των ονομάτων στον εν λόγω κατάλογο, πριν από τη ψήφιση αυτού του ψηφίσματος. Η παράγραφος 17 του ίδιου ψηφίσματος επιβάλλει στα εμπλεκόμενα κράτη να λαμβάνουν όλα τα δυνατά μέτρα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία και πρακτική τους, προκειμένου να ειδοποιούν ή να ενημερώνουν εγκαίρως το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα σχετικά με την εγγραφή του ονόματός του/της στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων, καθώς και να επισυνάπτουν στην ειδοποίηση αυτή αντίγραφο του μέρους εκείνου του υπομνήματος το οποίο μπορεί να δημοσιοποιηθεί, τις πληροφορίες σχετικά με τους λόγους της εγγραφής που περιλαμβάνονται στον διαδικτυακό τόπο της επιτροπής κυρώσεων, περιγραφή των συνεπειών της εγγραφής όπως αυτές προκύπτουν από τα σχετικά ψηφίσματα, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία εξετάσεως, εκ μέρους της επιτροπής κυρώσεων, των αιτήσεων διαγραφής από τον κατάλογο και τις δυνατότητες παρεκκλίσεως.

21 Όσον αφορά τη διαδικασία διαγραφής, υπενθυμίζεται, στην παράγραφο 19 του ψηφίσματος 1822 (2008), ότι τα πρόσωπα, ομάδες, επιχειρήσεις και οντότητες που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση διαγραφής απευθείας στο κεντρικό γραφείο. Δυνάμει της παραγράφου 21 του ψηφίσματος αυτού, η επιτροπή κυρώσεων οφείλει να εξετάζει, σύμφωνα με τις οδηγίες που έχει, τις αιτήσεις με τις οποίες ζητείται η διαγραφή από τον κατάλογό της του ονόματος μελών της Αλ Κάιντα ή των Ταλιμπάν ή συνδεομένων με την Αλ Κάιντα, τον Οσάμα Μπιν Λάντεν ή τους Ταλιμπάν που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια που καθορίστηκαν με τα σχετικά ψηφίσματα.

22 Το προοίμιο του ψηφίσματος 1904 (2009) υπογραμμίζει ότι οι κυρώσεις αποτελούν σημαντικό μέσο προβλεπόμενο από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, όπως και την ανάγκη της αυστηρής εφαρμογής των μέτρων που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του ψηφίσματος αυτού. Στο εν λόγω προοίμιο διευκρινίζεται ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει υπόψη του τις νομικής φύσεως δυσκολίες στις οποίες προσκρούει η εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη σύμφωνα με την εν λόγω παράγραφο 1, εκφράζει την ικανοποίησή του για τις βελτιώσεις που έγιναν στις διαδικασίες της επιτροπής κυρώσεων και δηλώνει την πρόθεσή του να συνεχίσει τις προσπάθειες ώστε οι διαδικασίες αυτές να καταστούν δίκαιες και διαφανείς.

23 Η παράγραφος 1 του ψηφίσματος 1904 (2009) προβλέπει τη διατήρηση της ισχύος των περιοριστικών μέτρων που είχαν ήδη ληφθεί με τα προγενέστερα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002). Οι παράγραφοι 8 έως 19, 20 έως 27 και 28 έως 32 του ψηφίσματος αυτού αφορούν, αντιστοίχως, τις διαδικασίες εγγραφής στον κατάλογο της επιτροπής, κυρώσεων, διαγραφής από τον κατάλογο αυτόν, καθώς και αναθεωρήσεως και ενημερώσεως του εν λόγω καταλόγου.

24 Όσον αφορά τη διαδικασία εγγραφής, το Συμβούλιο Ασφαλείας, στην παράγραφο 11 του ψηφίσματος 1904 (2009), επαναλαμβάνει ότι τα κράτη οφείλουν, όταν προτείνουν στην επιτροπή κυρώσεων την εγγραφή ονομάτων στην κατάλογό της, να συμμορφώνονται προς την παράγραφο 5 του ψηφίσματος 1735 (2006) και την παράγραφο 12 του ψηφίσματος 1822 (2008) και να υποβάλλουν λεπτομερή αιτιολογική έκθεση, αποφασίζει δε ότι η αιτιολογική έκθεση θα μπορεί να δημοσιοποιείται, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, πλην των στοιχείων τα οποία το κράτος μέλος κρίνει εμπιστευτικά, και μπορεί να χρησιμεύσει για την κατάρτιση της περιλήψεως των λόγων εγγραφής στον κατάλογο η οποία περιγράφεται στην παράγραφο 14.

25 Όσον αφορά τη διαδικασία διαγραφής, όπως διευκρινίζεται στην παράγραφο 20 του ψηφίσματος 1904 (2009), το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφασίζει ότι η επιτροπή

κυρώσεων, όταν εξετάζει τις αιτήσεις διαγραφής από τον κατάλογό της, θα επικουρείται από ένα «γραφείο διαμεσολαβητή», που θα δημιουργηθεί για αρχική περίοδο 18 μηνών από την ημερομηνία εγκρίσεως του ψηφίσματος αυτού, καλεί τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ να ορίσει, σε στενή συνεννόηση με την επιτροπή κυρώσεων, μια εξέχουσα προσωπικότητα χαίρουσα υψηλού ηθικού κύρους, γνωστή για την αμεροληψία και την ακεραιότητά της και διαθέτουσα τα απαιτούμενα υψηλά προσόντα και την απαιτούμενη πείρα στους συναφείς τομείς (νομικό, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καταστολής της τρομοκρατίας, κυρώσεων κ.λπ.) για να ασκήσει τα καθήκοντα του διαμεσολαβητή, η θητεία του οποίου καθορίζεται στο παράρτημα ΙΙ του εν λόγω ψηφίσματος, και ορίζει, εξάλλου, ότι ο διαμεσολαβητής θα ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία και αμεροληψία και δεν θα ζητεί ούτε θα δέχεται οδηγίες από καμία κυβέρνηση. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 21 του εν λόγω ψηφίσματος, το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφασίζει ότι, μετά τον διορισμό του διαμεσολαβητή, στο γραφείο του διαμεσολαβητή θα υποβάλλονται οι αιτήσεις των προσώπων και οντοτήτων που επιθυμούν τη διαγραφή τους από τον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων, σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ του ψηφίσματος αυτού, και ότι, μετά τον διορισμό του διαμεσολοβητή, δεν θα απευθύνονται πλέον τέτοιες αιτήσεις στον μηχανισμό του κεντρικού γραφείου. Στην παράγραφο 22 του ίδιου ψηφίσματος, προβλέπεται ότι η επιτροπή κυρώσεων συνεχίζει να εξετάζει, σύμφωνα με τις οδηγίες που έχει, τις αιτήσεις διαγραφής. Στην παράγραφο 25 του εν λόγω ψηφίσματος, το Συμβούλιο Ασφαλείας ενθαρρύνει την επιτροπή κυρώσεων να λαμβάνει δεόντως υπόψη, όταν εξετάζει τις αιτήσεις διαγραφής, τη γνώμη των κρατών που είχαν την πρωτοβουλία της εγγραφής και των κρατών της κατοικίας, της ιθαγένειας ή της συστάσεως των ενδιαφερομένων προσώπων ή οντοτήτων, ζητεί δε από τα μέλη της επιτροπής κυρώσεων να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αιτιολογούν κάθε αντίρρησή τους στις εν λόγω αιτήσεις διαγραφής.

26 Το παράρτημα ΙΙ του ψηφίσματος 1904 (2009) καθορίζει τα καθήκοντα τα οποία ο διαμεσολαβητής έχει την εξουσία να ασκεί, σύμφωνα με την παράγραφο 20 του ψηφίσματος αυτού, όταν του υποβάλλεται αίτηση διαγραφής. Τα καθήκοντα αυτά χωρίζονται σε μια φάση συλλογής πληροφοριών από τα ενδιαφερόμενα κράτη και σε μια φάση συνεννοήσεως, κατά την οποία μπορεί να γίνει διάλογος με τον αιτούντα. Κατά το πέρας αυτών των δύο φάσεων, ο διαμεσολαβητής καταρτίζει και κοινοποιεί στην επιτροπή κυρώσεων «συνολική έκθεση». Η επιτροπή κυρώσεων εξετάζει τότε την αίτηση διαγραφής, με τη συνδρομή του διαμεσολαβητή, και αποφασίζει, κατά το πέρας της εξετάσεως αυτής, αν εγκρίνει τη διαγραφή.

27 Στις 7 Ιουνίου 2010, ο εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ ανακοίνωσε τον διορισμό, από τον Γενικό Γραμματέα, της κυρίας Kimberly Prost, Καναδής δικαστή ad litem στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία, ως διαμεσολαβήτριας.

28 Αφού τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνελθόντα στο πλαίσιο του Συμβουλίου, θεώρησαν, με διάφορες κοινές θέσεις υιοθετηθείσες στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), ότι μια δράση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήταν αναγκαία για την εφαρμογή των προμνησθέντων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Συμβούλιο εξέδωσε διαδοχικά, μεταξύ άλλων, τον κανονισμό (ΕΚ) 337/2000, της 14ης Φεβρουαρίου 2000, για την απαγόρευση πτήσεων και το πάγωμα κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων που αφορούν την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν (ΕΕ L 43, σ. 1), τον κανονισμό (ΕΚ) 467/2001, της 6ης Μαρτίου 2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά τους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού 337/2000 (ΕΕ L 67, σ. 1), και τον κανονισμό 881/2002.

29 Οι δύο τελευταίοι αυτοί κανονισμοί προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη δέσμευση των κεφαλαίων και λοιπών οικονομικών πόρων των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που έχει ορίσει η επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι των κανονισμών αυτών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξουσιοδοτείται να τροποποιεί ή να συμπληρώνει το εν λόγω παράρτημα Ι βάσει των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας ή της επιτροπής κυρώσεων. Η εφαρμοστέα προς τούτο διαδικασία αναθεωρήθηκε, κατόπιν της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, με τον κανονισμό (ΕΕ) 1286/2009 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, για την τροποποίηση του κανονισμού 881/2002 (ΕΕ L 346, σ. 22).

30 Στις 17 Οκτωβρίου 2001, η επιτροπή κυρώσεων δημοσίευσε μια προσθήκη του καταλόγου της, περιλαμβάνουσα μεταξύ άλλων το όνομα του προσφεύγοντος, που χαρακτηρίστηκε ως πρόσωπο συνδεόμενο με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν.

31 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 2062/2001 της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τρίτη φορά, του κανονισμού 467/2001 (ΕΕ L 277, σ. 25), το όνομα του προσφεύγοντος προστέθηκε, μαζί με άλλα, στο παράρτημα Ι του εν λόγω κανονισμού. Το όνομα του προσφεύγοντος εγγράφηκε στη συνέχεια στο παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002, όταν εκδόθηκε ο κανονισμός αυτός.

32 Παράλληλα με το ανωτέρω περιγραφέν καθεστώς, το οποίο αφορά μόνον τα πρόσωπα και τις οντότητες που έχουν χαρακτηρισθεί από την επιτροπή κυρώσεων ως συνδεόμενα με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, την οργάνωση Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, υπάρχει ένα ευρύτερο καθεστώς κυρώσεων, το οποίο προβλέπεται από το Ψήφισμα 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας, της 28ης Σεπτεμβρίου 2001, για τον καθορισμό των στρατηγικών για την με κάθε μέσο καταπολέμηση της τρομοκρατίας και, ειδικότερα, της χρηματοδότησής της, που εκδόθηκε και αυτό ως απάντηση στις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001.

33 Η παράγραφος 1, στοιχείο c, του ψηφίσματος αυτού ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι όλα τα κράτη δεσμεύουν αμελλητί τα κεφάλαια και τα λοιπά χρηματικά περιουσιακά στοιχεία των προσώπων που διαπράττουν ή αποπειρώνται να διαπράξουν τρομοκρατικές πράξεις, τις διευκολύνουν ή συμμετέχουν σ' αυτές, των οντοτήτων που ανήκουν στα πρόσωπα αυτά ή ελέγχονται από αυτά, και των προσώπων και οντοτήτων που ενεργούν εξ ονόματος ή βάσει εντολής των προσώπων αυτών. Η ταυτοποίηση αυτών των προσώπων ή οντοτήτων αφήνεται, πάντως, στην απόλυτη διάκριση των κρατών.

34 Θεωρώντας ότι μια δράση της Κοινότητας ήταν αναγκαία για την εφαρμογή αυτού του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Συμβούλιο εξέδωσε, μεταξύ άλλων, αφενός, την κοινή θέση 2001/931/ΚΕΠΠΑ, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 93), και, αφετέρου, τον κανονισμό (ΕΚ) 2580/2001, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για τη λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 344, σ. 70, διορθωτικό στην ΕΕ 2010, L 52, σ. 58).

35 Οι πράξεις αυτές θεσπίζουν, μεταξύ άλλων, τη δέσμευση των κεφαλαίων και λοιπών οικονομικών πόρων των προσώπων, ομάδων και οντοτήτων που εμπλέκονται σε τρομοκρατικές πράξεις, όπως καθορίζονται από το ίδιο το Συμβούλιο και εγγράφονται σε επισυναπτόμενο κατάλογο, τακτικά αναθεωρούμενο, βάσει ακριβών πληροφοριών ή στοιχείων του φακέλου που αποδεικνύουν ότι η αρμόδια αρχή έλαβε απόφαση ως προς τα εν λόγω πρόσωπα, ομάδες και οντότητες, ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για τη διεξαγωγή ανακριτικών πράξεων ή την κίνηση διώξεως για τρομοκρατική πράξη, ή απόπειρας διαπράξεώς της, ή συμμετοχής σε τέτοια πράξη ή διευκολύνσεώς της, βάσει σοβαρών και αξιόπιστων αποδείξεων και ενδείξεων, ή για καταδίκη για τέτοια πραγματικά περιστατικά.

36 Σύμφωνα με την απόφαση του United Kingdom Supreme Court (Ανωτάτου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου) της 27ης Ιαναουρίου 2010, Her Majesty's Treasury (Respondent) v Mohammed Jabar Ahmed and Others (Appellants), Her Majesty's Treasury (Respondent) v Mohammed al-Ghabra (Appellant) and R (on the application of Hani El Sayed Sabaei Youssef) (Respondent) v Her Majesty's Treasury (Appellant) [2010] UKSC 2 (στο εξής: απόφαση Ahmed κ.λπ. του UK Supreme Court, σημείο 22), από τις εκθέσεις των κρατών μελών της Ένωσης προς την επιτροπή κυρώσεων προκύπτει ότι 11 από τα 27 κράτη μέλη στηρίζονται αποκλειστικά στον κανονισμό 881/2002 προς εκπλήρωση των εκ του ψηφίσματος 1333 (2000) υποχρεώσεών τους. Τα υπόλοιπα 16 κράτη μέλη έχουν επιπλέον θεσπίσει νομοθετικά μέτρα που αφορούν ευθέως την εφαρμογή του εν λόγω ψηφίσματος στο εθνικό δίκαιο και τα οποία συνυπάρχουν, συνεπώς, με τον κανονισμό 881/2002.

Οι αποφάσεις Kadi του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου

37 Στις 18 Δεκεμβρίου 2001, ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή με αίτημα την ακύρωση των κανονισμών 467/2001 και 2062/2001, στο μέτρο που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν, με το αιτιολογικό, μεταξύ άλλων, ότι οι πράξεις αυτές προσέβαλλαν το δικαίωμα ακροάσεώς του καθώς και το δικαίωμά του σε

αποτελεσματική δικαστική προστασία και συνιστούσαν δυσανάλογη προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας του. Το αντικείμενο της προσφυγής αυτής τροποποιήθηκε μεταγενέστερα ώστε να αφορά την ακύρωση του κανονισμού 881/2002 στο μέτρο που ο κανονισμός αυτός αφορούσε τον προσφεύγοντα.

38 Με την απόφαση Kadi που εξέδωσε στις 21 Σεπτεμβρίου 2005, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή αυτή. Έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι από τις αρχές που διέπουν τη διαμόρφωση των σχέσεων μεταξύ της διεθνούς έννομης τάξης που εγκαθιδρύουν τα Ηνωμένα Έθνη και της κοινοτικής έννομης τάξης προκύπτει ότι ο κανονισμός 881/2002, εφόσον αποσκοπούσε στην εφαρμογή ψηφίσματος εκδοθέντος από το Συμβούλιο Ασφαλείας βάσει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, δεδομένου ότι δεν άφηνε συναφώς κανένα περιθώριο, δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικού ελέγχου όσον αφορά την εσωτερική νομιμότητά του, πλην των περιπτώσεων που αφορούν τη συμβατότητά του με τους κανόνες του jus cogens, μη δυνάμενος, ως εκ τούτου και υπό την επιφύλαξη αυτή, να προσβληθεί (βλ., επίσης, απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Δεκεμβρίου 2009, C-399/06 P και C-403/06 P, Hassan και Ayadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-11393, στο εξής: απόφαση Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 69).

39 Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο, με την απόφαση Kadi, έκρινε ότι η νομιμότητα του κανονισμού 881/2002 μπορούσε να ελεγχθεί, ακόμα και όσον αφορά τους λόγους που αντλούσε ο αναιρεσείων από την προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του, μόνον έναντι του jus cogens, υπό την έννοια της διεθνούς δημοσίας τάξεως στην οποία υπόκεινται όλα τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων των οργάνων του ΟΗΕ, χωρίς δυνατότητα παρεκκλίσεως από τους κανόνες της (βλ., επίσης, απόφαση Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 70).

40 Με την απόφαση Kadi που εξέδωσε στις 3 Σεπτεμβρίου 2008, το Δικαστήριο αναίρεσε την απόφαση Kadi του Πρωτοδικείου και ακύρωσε τον κανονισμό 881/2002 στο μέτρο που αφορούσε τον προσφεύγοντα.

41 Το Δικαστήριο, παρά τα άρθρα 25 και 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και τα άρθρα 297 ΕΚ και 307 ΕΚ, και μολονότι παρατήρησε, με τη σκέψη 293 της αποφάσεως Kadi, ότι η τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών επιβάλλεται και στο πλαίσιο της εκ μέρους της Κοινότητας εφαρμογής Ψηφισμάτων που εκδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του εν λόγω Χάρτη, έκρινε, στη σκέψη 316 της ίδιας αποφάσεως, ότι ο εκ μέρους του έλεγχος του κύρους όλων των κοινοτικών πράξεων με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να θεωρείται ως έκφραση, εντός μιας κοινότητας δικαίου, συνταγματικής εγγυήσεως απορρέουσας από τη Συνθήκη ΕΚ ως αυτοτελούς νομικού συστήματος και μη δυνάμενης να τεθεί εν αμφιβόλω από διεθνή συμφωνία, δηλαδή, εν προκειμένω, από τον ίδιο τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

42 Το Δικαστήριο έκρινε επίσης, με τις σκέψεις 326 και 327 της αποφάσεως Kadi, ότι η θέση του Πρωτοδικείου που συνοψίζεται στις ανωτέρω σκέψεις 38 και 39 έπασχε από πλάνη περί το δίκαιο. Συγκεκριμένα, κατά το Δικαστήριο, τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα οφείλουν, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί από τη Συνθήκη ΕΚ, να διασφαλίζουν τον, καταρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των κοινοτικών πράξεων από πλευράς των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτικών πράξεων οι οποίες, όπως ο κανονισμός 881/2002, αποσκοπούν στην εφαρμογή Ψηφισμάτων εκδοθέντων από το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (βλ., επίσης, απόφαση Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 71).

43 Το Δικαστήριο κατέληξε, με τη σκέψη 328 της αποφάσεως Kadi, ότι, εφόσον οι λόγοι αναιρέσεως που προέβαλε ο αναιρεσείων ως προς το σημείο αυτό ήταν βάσιμοι, η απόφαση Kadi του Πρωτοδικείου έπρεπε να αναιρεθεί συναφώς.

44 Με τη σκέψη 348 της αποφάσεως Kadi, το Δικαστήριο έκρινε, άλλωστε, ότι, εφόσον το Συμβούλιο δεν είχε γνωστοποιήσει στον αναιρεσείοντα τα εις βάρος του στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκαν τα περιοριστικά μέτρα που του είχαν επιβληθεί ούτε του παρέσχε το δικαίωμα να λάβει γνώση των στοιχείων αυτών εντός εύλογου χρόνου μετά την επιβολή των μέτρων αυτών, ο ενδιαφερόμενος στερήθηκε τη δυνατότητα

να διατυπώσει λυσιτελώς την άποψή του σχετικώς. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι δεν είχαν γίνει σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας του αναιρεσείοντος, ιδίως δε το δικαίωμα ακροάσεως.

45 Επιπλέον, με τη σκέψη 349 της αποφάσεως Kadi, το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον δεν είχε ενημερωθεί σχετικά με τα εις βάρος του στοιχεία και λαμβανομένων υπόψη των σχέσεων, που επισημάνθηκαν στις σκέψεις 336 και 337 της εν λόγω αποφάσεως, μεταξύ των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, ο αναιρεσείων στερήθηκε, επίσης, τη δυνατότητα να προασπίσει τα δικαιώματά του ως προς τα εν λόγω στοιχεία υπό ικανοποιητικούς όρους ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, οπότε έπρεπε επίσης να διαπιστωθεί και προσβολή του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία.

46 Όσον αφορά, τέλος τις αιτιάσεις του αναιρεσείοντος περί προσβολής του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας εξ αιτίας των μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων που επιβλήθηκαν δυνάμει του κανονισμού 881/2002, το Δικαστήριο έκρινε, με τη σκέψη 366 της αποφάσεως Kadi, ότι τα περιοριστικά μέτρα που επέβαλλε ο κανονισμός αυτός συνιστούσαν περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας ο οποίος, καταρχήν, ήταν δικαιολογημένος (βλ., επίσης, απόφαση Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 91).

47 Το Δικαστήριο κατέληξε, ωστόσο, με τις σκέψεις 369 και 370 της ίδιας αποφάσεως, ότι, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, όπου ο κανονισμός 881/2002, καθόσον αφορούσε τον αναιρεσείοντα, είχε εκδοθεί χωρίς να παρασχεθεί σ' αυτόν καμία δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του ενώπιον των αρμοδίων αρχών, και τούτο υπό περιστάσεις στις οποίες ο περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας του αναιρεσείοντος έπρεπε να χαρακτηριστεί ως σημαντικός, λόγω της γενικής ισχύος και της διάρκειας της δεσμεύσεως των κεφαλαίων που του είχε επιβληθεί, η επιβολή των μέτρων αυτών στον αναιρεσείοντα συνιστούσε αδικαιολόγητο περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας.

48 Σύμφωνα με το άρθρο 231 ΕΚ, το Δικαστήριο διατήρησε σε ισχύ τα αποτελέσματα του κανονισμού 881/2002 για περίοδο μη δυνάμενη να υπερβεί τους τρεις μήνες, ούτως ώστε να παράσχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να άρει τις διαπιστωθείσες παραβάσεις, λαμβάνοντας επίσης δεόντως υπόψη τις σημαντικές επιπτώσεις των περιοριστικών αυτών μέτρων επί των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του αναιρεσείοντος. Το Δικαστήριο παρατήρησε συναφώς, αφενός, ότι ακύρωση του κανονισμού αυτού με άμεση ισχύ θα μπορούσε να θίξει σοβαρά και κατά τρόπο μη αναστρέψιμο την αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων που επέβαλλε ο κανονισμός αυτός και τα οποία η Κοινότητα όφειλε να εφαρμόζει και, αφετέρου, ότι δεν αποκλειόταν, επί της ουσίας, η επιβολή τέτοιων μέτρων στον αναιρεσείοντα να αποδεικνύονταν εντούτοις δικαιολογημένη (σκέψεις 373 έως 376 της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου).

Τα επακόλουθα των αποφάσεων Kadi του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου

49 Με έγγραφο της 8ης Σεπτεμβρίου 2008, ο μόνιμος εκπρόσωπος της Γαλλίας στον ΟΗΕ, ενεργώντας εξ ονόματος της Ένωσης, ζήτησε από την επιτροπή κυρώσεων να καταστήσει επειγόντως προσβάσιμη στον διαδικτυακό της τόπο, σύμφωνα με την παράγραφο 13 του ψηφίσματος 1822 (2008), τη συνοπτική έκθεση των λόγων που υπαγόρευσαν την εγγραφή του προσφεύγοντος στον κατάλογο της επιτροπής αυτής.

50 Με έγγραφο της 21ης Οκτωβρίου 2008, ο πρόεδρος της επιτροπής κυρώσεων κοινοποίησε την εν λόγω συνοπτική αιτιολογική έκθεση στον μόνιμο εκπρόσωπο της Γαλλίας στον ΟΗΕ, επιτρέποντάς του να την κοινοποιήσει στον προσφεύγοντα και/ή στους δικηγόρους του. Η συνοπτική αυτή έκθεση έχει ως εξής:

«Ο Yasin Abdullah Ezzedine Qadi [...] πληροί τις προϋποθέσεις εγγραφής από την [επιτροπή κυρώσεων] λόγω των πράξεών του που συνίστανται α) σε συμμετοχή στη χρηματοδότηση, τον σχεδιασμό, τη διευκόλυνση, την προπαρασκευή ή την εκτέλεση

πράξεων ή δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με, εξ ονόματος, για λογαριασμό, ή προς στήριξη του δικτύου της Αλ Κάιντα, των Ταλιμπάν ή του Οσάμα Μπιν Λάντεν, ή κάθε πυρήνα, υποομάδας ή παραφυάδας αυτών ή διαφωνούσας ομάδας· β) την προμήθεια, την πώληση ή τη μεταφορά όπλων και σχετικού υλικού προς αυτούς· γ) τη στρατολόγηση εξ ονόματός τους· δ) τη με οποιονδήποτε τρόπο στήριξη των πράξεων ή των δραστηριοτήτων τους [βλ. Ψήφισμα 1822 (2008) του Συμβουλίου Ασφαλείας, παράγραφος 2].

Ο Qadi αναγνώρισε ότι ήταν ιδρυτικό μέλος του Ιδρύματος Muwafaq του οποίου διηύθυνε τις δραστηριότητες. Το Ίδρυμα Muwafaq λειτουργούσε ανέκαθεν υπό την αιγίδα του αφγανικού Γραφείου [Makhtab al-Khidamat] (QE.M.12.01.), οργανώσεως συσταθείσας από τον Abdullah Azzam και τον Οσάμα Μπιν Λάντεν [Usama Muhammed Awad Bin Laden] (QI.B.8.01.) και προδρόμου της Αλ Κάιντα (QE.A.4.01.). Μετά τη διάλυση του αφγανικού Γραφείου, στις αρχές Ιουνίου 2001, και την απορρόφησή του από την Αλ Κάιντα, διάφορες μη κυβερνητικές οργανώσεις που ήταν άλλοτε συνδεδεμένες με αυτό, μεταξύ άλλων το Ίδρυμα Muwafaq, συνδέθηκαν και με την Αλ Κάιντα.

Το 1992, ο Qadi ανέθεσε στον Shafiq Ben Mohamed Ben Mohamed Al-Ayadi (QI.A.25.01.) τη διεύθυνση των ευρωπαϊκών γραφείων του Ιδρύματος Muwafaq. Στα μέσα της δεκαετίας του 90, ο Al-Ayadi διηύθυνε επίσης το γραφείο του Ιδρύματος Muwafaq στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Ο Qadi προσέλαβε τον Al-Ayadi βάσει συστάσεως του γνωστού χρηματοδότη της Αλ Κάιντα Wa'el Hamza Abd al-Fatah Julaidan (QI.J.79.02.), ο οποίος πολέμησε στο πλευρό του Οσάμα Μπιν Λάντεν στο Αφγανιστάν κατά τη δεκαετία του 80. Κατά τον χρόνο του διορισμού του από τον Al-Qadi στη θέση του διευθυντή του Ιδρύματος Muwafaq για την Ευρώπη, ο Al-Ayadi ενεργούσε βάσει συμφωνιών με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν. Ο Al-Ayadi μετέβη στο Αφγανιστάν στις αρχές της δεκαετίας του 90 για παραστρατιωτική εκπαίδευση, κατόπιν στο Σουδάν, μαζί με άλλους, για να συναντήσει τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, με τον οποίο συνήψαν επίσημη συμφωνία σχετικά με την υποδοχή και την εκπαίδευση Τυνησίων. Συνάντησαν τον Οσάμα Μπιν Λάντεν για δεύτερη φορά και συνήψαν συμφωνία βάσει της οποίας οι συνεργάτες του Μπιν Λάντεν στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη θα δέχονταν Τυνήσιους μαχητές προερχόμενους από την Ιταλία.

Το 1995, ο διευθύνων την Al-Gama'at al Islamiyya, Talad Fuad Kassem, δήλωσε ότι το Ίδρυμα Muwafaq είχε παράσχει λειτουργική και οικονομική υποστήριξη σε τάγμα μαχητών στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Στα μέσα της δεκαετίας του 90, το Ίδρυμα Muwafaq συνέβαλε στην οικονομική στήριξη τρομοκρατικών δραστηριοτήτων αυτών των μαχητών, καθώς και στη διακίνηση όπλων από την Αλβανία προς τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Μέρος της χρηματοδοτήσεως αυτών των δραστηριοτήτων προήλθε από τον Οσάμα Μπιν Λάντεν.

Ο Qadi ήταν επίσης ένας από τους κύριους μετόχους της Depositna Banka, με έδρα το Σεράγεβο, η οποία σήμερα δεν λειτουργεί πλέον, όπου ο Al-Ayadi επίσης ασκούσε καθήκοντα και εκπροσωπούσε τα συμφέροντα του Qadi. Συναντήσεις για την προπαρασκευή επιθέσεως κατά αμερικανικής εγκαταστάσεως στη Σαουδική Αραβία ενδέχεται να έλαβαν χώρα στην τράπεζα αυτή.

Εξάλλου, στην Αλβανία ο Qadi ήταν ιδιοκτήτης διαφόρων εταιριών οι οποίες έστελναν κεφάλαια σε εξτρεμιστές ή διόριζαν εξτρεμιστές σε θέσεις που τους επέτρεπαν να ελέγχουν τα κεφάλαια των εν λόγω εταιριών. Έως και πέντε από τις εταιρίες που ανήκαν στον Qadi στην Αλβανία έλαβαν κεφάλαια κινήσεως εκ μέρους του Μπιν Λάντεν.»

51 Στη συνέχεια, η συνοπτική αυτή έκθεση δημοσιεύθηκε και στον διαδικτυακό τόπο της επιτροπής κυρώσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 13 του ψηφίσματος 1822 (2008).

52 Με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 2008, ο μόνιμος εκπρόσωπος της Γαλλίας στην Ένωση διαβίβασε τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση στην Επιτροπή, προκειμένου να της παράσχει τη δυνατότητα να συμμορφωθεί προς την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου.

53 Στις 22 Οκτωβρίου 2008, η Επιτροπή απηύθυνε στον προσφεύγοντα επιστολή, πληροφορώντας τον ότι, για τους λόγους που διευκρινίζονται στη συνοπτική αιτιολογική έκθεση που είχε παράσχει η επιτροπή κυρώσεων και την επισύναπτε στην εν λόγω επιστολή, σχεδίαζε να εκδώσει νομοθετική πράξη για τη διατήρηση της εγγραφής του στο παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού αυτού. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι σκοπός της επιστολής αυτής ήταν να δώσει στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του επί των λόγων που αναφέρονταν στη συνοπτική αιτιολογική έκθεση και να της παράσχει κάθε πληροφορία που θα έκρινε κρίσιμη, προτού αυτή λάβει την τελική απόφασή της. Προς τούτο, έταξε στον προσφεύγοντα προθεσμία έως τις 10 Νοεμβρίου 2008.

54 Η συνοπτική αιτιολογική έκθεση που επισυνάφθηκε στην επιστολή αυτή (στο εξής: συνοπτική αιτιολογική έκθεση) ήταν διατυπωμένη με όρους ταυτόσημους με εκείνους της συνοπτικής αιτιολογικής εκθέσεως που είχε κοινοποιηθεί από την επιτροπή κυρώσεων (βλ. ανωτέρω σκέψη 50).

55 Με επιστολή της 10ης Νοεμβρίου 2008, ο προσφεύγων υπέβαλε τις παρατηρήσεις του απαντώντας στην Επιτροπή. Μεταξύ άλλων:

— ζήτησε από την Επιτροπή να παρουσιάσει αποδεικτικά στοιχεία που να στηρίζουν τους ισχυρισμούς που περιέχονταν στη συνοπτική αιτιολογική έκθεση καθώς και τα συναφή έγγραφα του φακέλου της Επιτροπής·

— ζήτησε να του δοθεί και άλλη ευκαιρία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του επί των αποδεικτικών αυτών στοιχείων αφού θα τα είχε λάβει·

— επιχείρησε να ανατρέψει, με αποδεικτικά στοιχεία, τους ισχυρισμούς που διατυπώνονταν στη συνοπτική αιτιολογική έκθεση, στο μέτρο που θεωρούσε ότι μπορούσε να απαντήσει στις γενικές κατηγορίες.

56 Στις 28 Νοεμβρίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1190/2008, που τροποποιεί για 101η φορά τον κανονισμό 881/2002 (ΕΕ L 322, σ. 25, στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός).

57 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3 έως 6, 8 και 9 του προοιμίου του προσβαλλόμενου κανονισμού έχουν ως εξής:

«(3) Προς συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου, η Επιτροπή κοινοποίησε στον κ. Kadi [τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση] και [του] έδωσε την ευκαιρία να υποβάλ[ει] παρατηρήσεις σχετικά με αυτούς τους λόγους ώστε να γνωστοποιήσ[ει] τις απόψεις [του].

(4) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από τον κ. Kadi […] και εξέτασε τις παρατηρήσεις αυτές.

(5) Ο κατάλογος των προσώπων, των ομάδων και των οντοτήτων στα οποία πρέπει να εφαρμοστεί η δέσμευση κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων, τον οποίο κατήρτισε η επιτροπή κυρώσεων, περιλαμβάνει τον κ. Kadi [...].

(6) Αφού εξέτασε με προσοχή τις παρατηρήσεις που διατυπώνει ο κ. Kadi σε επιστολή της 10ης Νοεμβρίου 2008, και λόγω του προληπτικού χαρακτήρα της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων, η Επιτροπή εκτιμά ότι η καταχώριση του κ. Kadi στον κατάλογο αυτόν δικαιολογείται λόγω της σύνδεσής του με το δίκτυο της Αλ Κάιντα.

[...]

(8) Για τους λόγους αυτούς, ο κ. Kadi […] θα πρέπει να προστεθ[εί] στο παράρτημα Ι.

(9) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει από την 30ή Μαΐου 2002, λόγω του προληπτικού χαρακτήρα και των στόχων της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων βάσει του κανονισμού […] 881/2002 και λόγω της ανάγκης να προστατευθούν τα έννομα συμφέροντα των οικονομικών φορέων οι οποίοι βασίζονται στη νομιμότητα του […] κανονισμού [που ακυρώθηκε με την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου.]»

58 Σύμφωνα με το άρθρο 1 και το παράρτημα του προσβαλλόμενου κανονισμού, το παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002 τροποποιείται με την έννοια, μεταξύ άλλων, ότι στο μέρος «Φυσικά πρόσωπα» προστίθεται η ακόλουθη μνεία:

«Yasin Abdullah Ezzedine Qadi (επίσης γνωστός ως α) Kadi, Shaykh Yassin Abdullah· β) Kahdi, Yasin· γ) Yasin Al-Qadi). Ημερομηνία γέννησης: 23.2.1955. Τόπος γέννησης: Κάιρο, Αίγυπτος. Ιθαγένεια: Σαουδαραβική. Αριθ. διαβατηρίου: α) Β 751550, β) Ε 976177 (εκδόθηκε στις 6.3.2004, λήγει στις 11.1.2009). Άλλες πληροφορίες: Τζέντα, Σαουδική Αραβία.»

59 Κατά το άρθρο 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού, ο κανονισμός αυτός αρχίζει να ισχύει στις 3 Δεκεμβρίου 2008 και εφαρμόζεται από τις 30 Μαΐου 2002.

60 Με επιστολή της 8ης Δεκεμβρίου 2008, η Επιτροπή απάντησε στις από 10 Νοεμβρίου 2008 παρατηρήσεις του προσφεύγοντος, αναφέροντας ότι εξέτασε τις εν λόγω παρατηρήσεις και τις συνέκρινε με τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση και τα επιχειρήματα τα οποία αυτός είχε προβάλει συναφώς. Υποστηρίζει, μεταξύ άλλων:

— ότι, διαβιβάζοντας στον προσφεύγοντα τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση και καλώντας τον να της γνωρίσει τις παρατηρήσεις του, συμμορφώθηκε προς την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου·

— ότι η απόφαση Kadi του Δικαστηρίου δεν της επέβαλλε την «κοινοποίηση πρόσθετων αποδείξεων» την οποία ζήτησε ο προσφεύγων·

— ότι, δεδομένου ότι τα σχετικά Ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας επιβάλλουν «προληπτική» δέσμευση των κεφαλαίων, όπως επιβεβαιώνεται από την «ειδική σύσταση ΙΙΙ σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» της Ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης για το ξέπλυμα χρήματος (FATF), η εν λόγω δέσμευση πρέπει να στηρίζεται, όσον αφορά το επίπεδο των απαιτουμένων αποδείξεων, σε «εύλογους λόγους ή εύλογη βάση που να επιτρέπουν να υποτεθεί ότι το συγκεκριμένο άτομο ή η συγκεκριμένη οντότητα είναι τρομοκράτης, πρόσωπο το οποίο χρηματοδοτεί την τρομοκρατία ή τρομοκρατική οργάνωση»·

— ότι είχε το δικαίωμα να αγνοήσει τα αποδεικτικά στοιχεία που παρουσίασε ο προσφεύγων προκειμένου να ανατρέψει τις κατηγορίες που είχαν διατυπωθεί εναντίον του, και ειδικότερα τα στοιχεία που αναφέρονταν στην παύση των εναντίον του ποινικών διώξεων στην Ελβετία, την Τουρκία και την Αλβανία, με την αιτιολογία ότι τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία εντάσσονταν «στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών», των οποίων «οι απαιτήσεις από πλευράς αποδείξεων είναι διαφορετικές από αυτές που εφαρμόζει η [επιτροπή κυρώσεων], που αποτελούν εκ φύσεως προληπτικές διαδικασίες».

61 Η Επιτροπή καταλήγει στην ανάλυσή της ως εξής: «[κ]ατά συνέπεια, αφού εξέτασε επιμελώς τις παρατηρήσεις που διατυπώσατε με την επιστολή της 10ης Νοεμβρίου 2008, η Επιτροπή κρίνει [ότι] η εγγραφή σας στον κατάλογο δικαιολογείται λόγω των σχέσεών σας με το δίκτυο της Αλ Κάιντα [· η] αιτιολογική έκθεση επισυνάπτεται στην παρούσα». Η Επιτροπή επισύναψε επίσης το κείμενο του προσβαλλόμενου κανονισμού, υπενθύμισε τη δυνατότητα προσβολής του κανονισμού αυτού ενώπιον του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] και επέστησε, τέλος, την προσοχή του προσφεύγοντος στο ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ομάδες και οντότητες μπορούν οποτεδήποτε να υποβάλουν αίτηση διαγραφής στην επιτροπή κυρώσεων, αναφέροντας λεπτομερή στοιχεία των υπηρεσιών με τις οποίες ο προσφεύγων μπορούσε να έρθει σε επαφή και τη διεύθυνση ενός διαδικτυακού τόπου, απ' όπου ο προσφεύγων μπορούσε να λάβει περαιτέρω πληροφορίες.

62 Η αιτιολογική έκθεση που επισυνάφθηκε στην επιστολή της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2008 είναι ταυτόσημη με τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση.

Διαδικασία

63 Υπό τις συνθήκες αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Δεκεμβρίου 2007, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

64 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση περί εκδικάσεως της υποθέσεως με ταχεία διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 76α του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Αφού άκουσε την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο (έβδομο τμήμα) έκανε δεκτό το αίτημα αυτό με απόφαση της 20ής Μαρτίου 2009.

65 Η Επιτροπή επισύναψε στο υπόμνημα αντικρούσεως το από 22 Οκτωβρίου 2008 έγγραφο του μόνιμου αντιπρόσωπου της Γαλλίας στην Ένωση, που συνόδευε τη διαβίβαση της συνοπτικής αιτιολογικής εκθέσεως που είχε κοινοποιήσει η επιτροπή κυρώσεων (βλ. ανωτέρω σκέψη 52), και το οποίο εμφανίζει ως αποτελούν το σύνολο των εγγράφων που έλαβε από τα Ηνωμένα Έθνη και επί των οποίων στηρίζεται ο προσβαλλόμενος κανονισμός.

66 Με διατάξεις της 5ης Μαΐου και της 3ης Ιουλίου 2009, μετά από ακρόαση των διαδίκων, ο πρόεδρος του εβδόμου τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε, αφενός, στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, στη Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβουν υπέρ της Επιτροπής.

67 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 18 Νοεμβρίου 2009, η Επιτροπή κατέθεσε έγγραφο σχετικό με εκκρεμή διαδικασία μεταξύ του προσφεύγοντος και των αμερικανικών αρχών ενώπιον του United States District Court for the District of Columbia (περιφερειακού πρωτοδικείου των Ηνωμένων Πολιτειών για την περιφέρεια της Columbia). Ο προσφεύγων και το Συμβούλιο υπέβαλαν τις γραπτές παρατηρήσεις τους επί του εγγράφου αυτού στις 10 Δεκεμβρίου 2009.

68 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

69 Με επιστολή της 10ης Ιουνίου 2010, ο προσφεύγων προσκόμισε αντίγραφο της αποφάσεως Ahmed κ.λπ. του UK Supreme Court.

70 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 17ης Ιουνίου 2010. Κατά τη συζήτηση αυτή, ο προσφεύγων προσκόμισε την «ένατη έκθεση της ομάδα αναλυτικής στήριξης και παρακολούθησης των κυρώσεων, που συστάθηκε κατ' εφαρμογήν του ψηφίσματος 1526 (2004)» του Συμβουλίου Ασφαλείας για να επικουρεί την επιτροπή κυρώσεων κατά την εκπλήρωση του έργου της, όπως αυτή διαβιβάστηκε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας από τον πρόεδρο της επιτροπής κυρώσεων με επιστολή

της 11ης Μαΐου 2009 (έγγραφο S/2009/245, στο εξής: ένατη έκθεση της ομάδας παρακολούθησης).

Αιτήματα των διαδίκων

71 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να λάβει μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, ούτως ώστε να ζητηθεί από την Επιτροπή να δημοσιοποιήσει «όλα τα έγγραφα τα σχετικά με την έκδοση» του προσβαλλόμενου κανονισμού·

— να ακυρώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό στο μέτρο που τον αφορά·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

72 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

73 Η Επιτροπή θεωρεί, εξάλλου, ότι, εφόσον η εγγραφή του προσφεύγοντος στο παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002 στηρίζεται αποκλειστικά στα έγγραφα που επισυνάπτονται στο υπόμνημα αντικρούσεως, το Γενικό Δικαστήριο δεν χρειάζεται να ζητήσει την προσκόμισή τους στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας.

74 Το Συμβούλιο, η Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν το πρώτο αίτημα της Επιτροπής.

Επί των πραγματικών περιστατικών

75 Ο προσφεύγων είναι υπήκοος Σαουδικής Αραβίας, επιχειρηματίας του χρηματοπιστωτικού τομέα, γεννηθείς το 1955. Αναγνωρίζει ότι υπήρξε, μέχρις ότου έπαυσε τις σχετικές δραστηριότητές του το 1998, διευθυντικό στέλεχος του Ιδρύματος Muwafaq, το οποίο περιγράφει ως φιλανθρωπικό ίδρυμα με έδρα το Jersey.

76 Τα κεφάλαια του προσφεύγοντος έχουν δεσμευθεί στο σύνολο της Ένωσης από τις 20 Οκτωβρίου 2001, αρχικά δυνάμει του κανονισμού 2062/2001, που εκδόθηκε κατόπιν της εγγραφής του, στις 17 Οκτωβρίου 2001, στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων (βλ. ανωτέρω σκέψεις 30 και 31), στη συνέχεια δυνάμει του κανονισμού 881/2002 και, τέλος, δυνάμει του προσβαλλόμενου κανονισμού, που εκδόθηκε κατόπιν της μερικής ακυρώσεως του εν λόγω κανονισμού 881/2002 με την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου.

77 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ουδέποτε ενεπλάκη στην τρομοκρατία και ουδέποτε υποστήριξε, χρηματικώς ή κατ' άλλον τρόπο, την τρομοκρατία, είτε σε σχέση με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν είτε κατ' άλλον τρόπο. Διατείνεται ότι ουδέποτε δικάστηκε ή κρίθηκε ένοχος για κάποιο ποινικό αδίκημα σχετικό με την τρομοκρατία, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

78 Ο προσφεύγων προσθέτει ότι εγγράφηκε στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων, κατόπιν αιτήσεως των Ηνωμένων Πολιτειών, χωρίς τα Ηνωμένα Έθνη να εξετάσουν ή να αξιολογήσουν, κατά τρόπο ανεξάρτητο, τους ισχυρισμούς που διατύπωσαν οι Ηνωμένες Πολιτείες εναντίον του. Όμως, πολλοί από τους ισχυρισμούς αυτούς είναι προδήλως ανακριβείς, όπως ο ισχυρισμός ότι ο προσφεύγων έχει αδελφό ή ότι είναι μέλος της πατριάς των Dossari. Οι αρχές των Ηνωμένων Πολιτειών στηρίχθηκαν επίσης σε ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν με ορισμένα άρθρα του Τύπου, ιδίως ένα άρθρο του δημοσιογράφου Jack Kelley στο τεύχος του *USA Today* της 29ης Οκτωβρίου 1999, όπου αναφερόταν, μεταξύ άλλων, ότι το Ίδρυμα Muwafaq χρησίμευε ως προκάλυμμα για τον Οσάμα Μπιν Λάντεν. Όμως, ο J. Kelley αναγκάστηκε, στη συνέχεια, να παραιτηθεί μετά από έρευνα, στον δε διαδικτυακό τόπο του *USA Today* της 13ης Απριλίου 2004 δημοσιεύθηκε επανορθωτικό άρθρο, το οποίο επιβεβαίωνε ότι «ορισμένα από τα "λαβράκια" του J. Kelley ήταν επινοημένα» και ότι το άρθρο επί του οποίου είχαν στηριχθεί οι αμερικανικές αρχές περιείχε πολλά λάθη.

Σκεπτικό

Προκαταρκτικές σκέψεις

79 Αφού διατυπώνει ορισμένες προκαταρτικές σκέψεις όσον αφορά το επίπεδο δικαστικού ελέγχου που αρμόζει εν προκειμένω, ο προσφεύγων προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως προς στήριξη της υπό κρίση προσφυγής. Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αντλείται από έλλειψη επαρκούς νομικής βάσεως. Ο δεύτερος λόγος, ο οποίος περιλαμβάνει δύο σκέλη, αντλείται από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία. Ο τρίτος λόγος αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 253 ΕΚ. Ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως αντλείται από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών. Τέλος, ο πέμπτος λόγος αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

80 Πρέπει καταρχάς να εξεταστεί το ζήτημα του επιπέδου του δικαστικού ελέγχου που αρμόζει εν προκειμένω, το οποίο ορθώς χαρακτηρίζεται ως προαπαιτούμενο από όλους τους διαδίκους, και στη συνέχεια να εξεταστούν, διαδοχικά, ο δεύτερος και ο πέμπτος λόγος της προσφυγής, οι οποίοι επαναλαμβάνουν κατ' ουσίαν, αιτιάσεις τις οποίες εξέτασε ήδη το Δικαστήριο με την απόφαση Kadi.

81 Προς τον σκοπό αυτής της εξετάσεως, δεν χρειάζεται να γίνει δεκτό το μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας το οποίο ζήτησε ο προσφεύγων. Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή προσκόμισε, ως συνημμένα στο υπόμνημα αντικρούσεως, όλα τα έγγραφα βάσει των οποίων εξέδωσε τον προσβαλλόμενο κανονισμό και τα οποία θα μπορούσε να αφορά το μέτρο αυτό.

Επί του επιπέδου του δικαστικού ελέγχου που αρμόζει εν προκειμένω

Επιχειρήματα των διαδίκων

82 Καταρχάς, ο προσφεύγων θεωρεί «σκόπιμο και αναγκαίο» να προβεί το Γενικό Δικαστήριο εν προκειμένω σε «ενδελεχή και αυστηρό» δικαστικό έλεγχο. Παραπέμπει, συναφώς, στις αρχές που διατυπώνονται στις σκέψεις 281 και 326 της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου και στο σημείο 45 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην ίδια υπόθεση (Συλλογή 2008, σ. I-6363). Παραπέμπει επίσης στο επίπεδο του «πλήρους» ελέγχου που καθόρισε το Πρωτοδικείο, προκειμένου να εκτιμήσει τη νομιμότητα κοινοτικών μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων τα οποία θεσπίστηκαν με τον κανονισμό 2580/2001, με τις αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2006, T-228/02, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2006, σ. II-4665, στο εξής: απόφαση OMPI, σκέψεις 154, 155 και 159), της 23ης Οκτωβρίου 2008, T-256/07, People's Mojahedin Organization of Iran κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2008, σ. II-3019, στο εξής: απόφαση PMOI I, σκέψεις 141 έως

143), και της 4ης Δεκεμβρίου 2008, T-284/08, People's Mojahedin Organization of Iran κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2008, σ. II-3487, στο εξής: απόφαση PMOI II, σκέψεις 74 και 75).

83 Δεύτερον, ο προσφεύγων εκτιμά ότι απαιτούνται ιδιαιτέρως πειστικά αποδεικτικά στοιχεία για να δικαιολογηθεί εν προκειμένω το επίδικο μέτρο δεσμεύσεως κεφαλαίων, για τους ακόλουθους λόγους:

— το μέτρο αυτό, δρακόντειο και χωρίς χρονικό περιορισμό ή περιορισμό ως προς το ποσό, συνιστά σοβαρή προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του, γεγονός το οποίο μπορεί να έχει ολέθριες συνέπειες (προμνησθείσες προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην υπόθεση Kadi του Δικαστηρίου, σημείο 47)·

— το μέτρο αυτό συνιστά κύρωση, όπως προκύπτει αντικειμενικά από τις ερμηνευτικές σημειώσεις της FATF τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή, υπό την έννοια ότι τον χαρακτηρίζει δημοσίως ως τρομοκράτη ή οπαδό της τρομοκρατίας·

— τα περιουσιακά του στοιχεία είναι δεσμευμένα από το 2001, ενώ, προκειμένου για τη διατήρηση της δεσμεύσεως αυτής σε ισχύ, η Επιτροπή οφείλει να προσανατολίζεται βάσει του κριτηρίου της υπάρξεως «τρέχουσας ή μέλλουσας απειλής» και όχι βάσει του κριτηρίου απλώς μιας «παρελθούσας συμπεριφοράς» (απόφαση PMOI I, σκέψη 110).

84 Τρίτον, ο προσφεύγων θεωρεί ότι το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό με ιδιαίτερη προσοχή, καθόσον ο κανονισμός αυτός υποτίθεται ότι εκδόθηκε προκειμένου να θεραπεύσει τις σοβαρές προσβολές των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διαπίστωσε το Δικαστήριο με την απόφαση Kadi (ιδίως σκέψεις 334, 358, 369 και 370· βλ., επίσης, απόφαση PMOI I, σκέψεις 60 έως 62).

85 Κατά την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, πρέπει να επιτευχθεί η ορθή ισορροπία μεταξύ του θεμελιώδους δικαιώματος σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, που έχουν οι ιδιώτες των οποίων τα κεφάλαια δεσμεύονται δυνάμει κοινοτικού μέτρου, και της ανάγκης καταπολεμήσεως της διεθνούς τρομοκρατίας σύμφωνα με τις δεσμευτικές αποφάσεις που λαμβάνει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

86 Συναφώς, η Επιτροπή προτείνει να γίνεται διάκριση μεταξύ δύο επιπέδων δικαστικού ελέγχου, αναλόγως του αν το επίδικο μέτρο εμπίπτει ή όχι στην άσκηση ιδίας εξουσίας, συνεπαγόμενης διακριτική ευχέρεια της Κοινότητας (απόφαση OMPI, σκέψη 107).

87 Το πρώτο επίπεδο ελέγχου, χαρακτηριζόμενο ως «περιορισμένο», καθορίστηκε από το Πρωτοδικείο με τις αποφάσεις OMPI και PMOI, στο πλαίσιο της εφαρμογής της κοινής θέσεως 2001/931 και του κανονισμού 2580/2001. Ο έλεγχος αυτός εκτείνεται στην εκτίμηση των γεγονότων και περιστάσεων που προβάλλονται προς δικαιολόγηση του επίμαχου μέτρου δεσμεύσεως κεφαλαίων, καθώς και στην επαλήθευση των αποδεικτικών και πληροφοριακών στοιχείων στα οποία βασίζεται η εκτίμηση αυτή (απόφαση OMPI, σκέψη 154), χωρίς ωστόσο να μπορεί ο κοινοτικός δικαστής να υποκαταστήσει τα κοινοτικά όργανα όσον αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων, γεγονότων και περιστάσεων που δικαιολογούν τη λήψη ενός τέτοιου μέτρου (απόφαση OMPI, σκέψη 159). Περιορίζεται, συνεπώς, στην εξακρίβωση της τηρήσεως των διαδικαστικών κανόνων και των κανόνων αιτιολογίας, του υποστατού των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και καταχρήσεως εξουσίας. Ο περιορισμένος αυτός έλεγχος ισχύει, ειδικότερα, για την εκτίμηση των λόγων σκοπιμότητας επί των οποίων στηρίζεται το μέτρο δεσμεύσεως των κεφαλαίων.

88 Κατά την Επιτροπή, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από τον προσφεύγοντα, αυτό το πρώτο περιορισμένο επίπεδο δικαστικού ελέγχου δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής σε υποθέσεις όπως η υπό κρίση, όπου πρόκειται για κοινοτική πράξη εκδοθείσα, σύμφωνα με τη βούληση που εξέφρασαν ομοφώνως τα κράτη μέλη με την κοινή γνώμη 2002/402/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, περί περιοριστικών

μέτρων κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργάνωσης Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν και λοιπών προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και άλλων φορέων που συνδέονται μαζί τους, και περί καταργήσεως των κοινών θέσεων 96/746/ΚΕΠΠΑ, 1999/727/ΚΕΠΠΑ, 2001/154/ΚΕΠΠΑ και 2001/771/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 139, σ. 4), για τη συλλογική εφαρμογή των ατομικών μέτρων που επιβάλλονται απευθείας στα άτομα ή τις οντότητες που κατονομάζονται από την επιτροπή κυρώσεων.

89 Η Επιτροπή υπενθυμίζει συναφώς ότι, κατά την εκ μέρους της Κοινότητας εφαρμογή των Ψηφισμάτων που εκδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, επιβάλλεται η τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 293). Επομένως, τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται, δυνάμει της Συνθήκης ΕΚ, να συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις της επιτροπής κυρώσεων (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 296).

90 Τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα οφείλουν, ωστόσο, να εξακριβώνουν κατά πόσον η θέσπιση ενός κοινοτικού εκτελεστικού μέτρου συμβιβάζεται με τις συνταγματικές αρχές της Συνθήκης ΕΚ, στις οποίες περιλαμβάνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 298 έως 314). Συνεπώς, αυτό το πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών δεν δικαιολογεί «γενικευμένη δικαστική ασυλία» στο πλαίσιο της κοινοτικής έννομης τάξεως, επί όσο διάστημα η διαδικασία επανεξετάσεως από την επιτροπή κυρώσεων δεν παρέχει τις εγγυήσεις μιας δικαστικής προστασίας (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 322 in fine, 326 και 327).

91 Κατά την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, ο δικαστικός έλεγχος του Δικαστηρίου σε υποθέσεις που αφορούν κοινοτικές πράξεις εφαρμογής των κυρώσεων που έχουν αποφασιστεί από την επιτροπή κυρώσεων συνίστατο μέχρι τώρα στην εξακρίβωση του σεβασμού των διαδικαστικών εγγυήσεων εκ μέρους της αρμόδιας κοινοτικής αρχής (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 336 και 345 έως 353). Αντιθέτως, το Δικαστήριο δεν έχει ακόμα αποφανθεί επί του επιπέδου του δικαστικού ελέγχου των λόγων επί των οποίων στηρίζεται το κοινοτικό εκτελεστικό μέτρο. Συνεπώς, στο Γενικό Δικαστήριο εναπόκειται να καθορίσει για πρώτη φορά το

προσήκον επίπεδο ελέγχου, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στο διεθνές πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός.

92 Συναφώς, η Επιτροπή υπογραμμίζει την υποχρέωση κάθε κράτους μέλους του ΟΗΕ, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 5, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, να παρέχει στον οργανισμό αυτόν «κάθε βοήθεια σε κάθε ενέργεια που αναλαμβάν[ει] σύμφωνα με τους όρους» του εν λόγω Χάρτη. Εξάλλου, στην παράγραφο 8 του ψηφίσματος 1822 (2008), το Συμβούλιο Ασφαλείας υπενθύμισε πρόσφατα την υποχρέωση όλων των κρατών μελών να εφαρμόζουν και να τηρούν τις κυρώσεις που λαμβάνονται έναντι των προσώπων που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων.

93 Το αυτό ισχύει και όταν, στο πλαίσιο της Ένωσης, οι αποφάσεις της επιτροπής κυρώσεων τίθενται σε εφαρμογή όχι από κάθε κράτος μέλος χωριστά, αλλά μέσω της θεσπίσεως κοινοτικών μέτρων δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση Kadi (σκέψη 294), έκρινε ότι η Κοινότητα, κατά την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, οφείλει να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η έκδοση από το Συμβούλιο Ασφαλείας Ψηφισμάτων δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη αυτού συνιστά άσκηση της κύριας αρμοδιότητας αυτού του διεθνούς οργάνου προς εμπέδωση, σε διεθνές επίπεδο, της ειρήνης και της ασφάλειας, αρμοδιότητας η οποία, στο πλαίσιο του εν λόγω κεφαλαίου VII, «περιλαμβάνει την εξουσία προσδιορισμού των απειλών κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και [λήψεως] των αναγκαίων μέτρων για την εμπέδωση ή την αποκατάστασή [τους]».

94 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις υποστηρίζουν ότι, ανακοινώνοντας στον προσφεύγοντα τους λόγους της εγγραφής του στο παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002, η Κοινότητα του παρέχει τη δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του προς αντίκρουση των ισχυρισμών ότι έχει σχέση με τη διεθνή τρομοκρατία. Οι παρατηρήσεις που διατύπωσε ο ενδιαφερόμενος έπρεπε να εξεταστούν επιμελώς από την Επιτροπή. Αν, ωστόσο, πρόθεση του προσφεύγοντος είναι να προσβάλει τα

αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η συνοπτική έκθεση της επιτροπής κυρώσεων, δεν εναπόκειται στην Κοινότητα να υποκαταστήσει εκ των υστέρων την εν λόγω επιτροπή στην εκ μέρους της εκτίμηση των αποδεικτικών αυτών στοιχείων. Εξάλλου, η Κοινότητα δεν είναι σε θέση να προβεί σε μια τέτοια a posteriori εκτίμηση, καθόσον τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία κοινοποιήθηκαν στην επιτροπή κυρώσεων από ένα μόνον κράτος μέλος των Ηνωμένων Εθνών.

95 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή επιβεβαίωσε, αφενός, ότι δεν διέθετε κανένα από τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία. Κατ' αυτήν, πρέπει να ζητηθεί από τα κράτη μέλη του ΟΗΕ που κατέχουν τα στοιχεία αυτά να τα προσκομίσουν.

96 Αφετέρου, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τις παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, διευκρίνισε ότι το περιθώριο που κρίνει ότι διαθέτει προς αμφισβήτηση των εκτιμήσεων της επιτροπής κυρώσεων είναι ιδιαίτερα στενό και περιορίζεται, στην πραγματικότητα, στον έλεγχο της απολύτως πρόδηλης πραγματικής πλάνης ή πλάνης εκτιμήσεως, όπως π.χ. ένα λάθος στην ταυτοποίηση του κατονομαζομένου προσώπου. Σε περίπτωση που διαπιστωνόταν τέτοιο σφάλμα, η Επιτροπή θα έπρεπε να έλθει σε επαφή με την επιτροπή κυρώσεων προκειμένου να ζητήσει τη διόρθωσή του.

97 Κατά την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, η αποδοχή του αιτήματος του προσφεύγοντος για την καθιέρωση ειδικής κοινοτικής διαδικασίας για την ανακοίνωση και την εκτίμηση των αποδείξεων θα «υπονόμευε» το σύστημα κυρώσεων των Ηνωμένων Εθνών. Η επιτροπή κυρώσεων, που είναι ειδικευμένη στα θέματα αυτά και υπόκειται σε ειδικούς κανόνες εμπιστευτικότητας και διερευνήσεως των πραγματικών περιστατικών, έχει ακριβώς ως αποστολή την εξέταση εξαιρετικά ευαίσθητων αποδεικτικών στοιχείων. Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις προσθέτουν ότι, αν κάθε ένα από τα 192 κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών έπρεπε να αποφανθεί, ατομικώς, επί των διαθεσίμων αποδεικτικών στοιχείων πριν από τη λήψη εκτελεστικού μέτρου, το συγκεντρωτικό σύστημα κυρώσεων των Ηνωμένων Εθνών στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως της διεθνούς τρομοκρατίας «θα κατέρρεε»

άμεσα και θα ήταν αδύνατη η επίτευξη της ορθής ισορροπίας μεταξύ του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ανάγκης καταπολεμήσεως της διεθνούς τρομοκρατίας.

98 Όσον αφορά την εκ μέρους των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων εφαρμογή της συνταγματικής αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατόπιν της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις παρατηρούν ότι, ναι μεν τα δικαιοδοτικά αυτά όργανα είναι αρμόδια να ελέγξουν τον προσβαλλόμενο κανονισμό, ο έλεγχος όμως αυτός εξαρτάται από τον περιορισμένο ρόλο που αναγνωρίζεται στην Κοινότητα, η οποία δεν έχει ως αποστολή να ελέγχει την απόφαση της επιτροπής κυρώσεων ή τα αποδεικτικά στοιχεία που φυλάσσονται αποκλειστικά στη Νέα Υόρκη. Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις υπογραμμίζουν επίσης ότι η εξουσία να αποφασίζει αν ένα πρόσωπο συνδέεται με την Αλ Κάιντα και αν, συνεπώς, είναι απαραίτητο να δεσμευθούν τα περιουσιακά του στοιχεία ώστε να εμποδιστεί να χρηματοδοτήσει ή να προπαρασκευάσει τρομοκρατικές ενέργειες έχει ανατεθεί στο Συμβούλιο Ασφαλείας και ότι είναι δύσκολο να υπάρξει πολιτικός τομέας σημαντικότερος και περιπλοκότερος, συνεπαγόμενος εκτιμήσεις αφορώσες τη διαφύλαξη της διεθνούς και εσωτερικής ασφάλειας.

99 Κατά την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Κοινότητα, στο σύνολό της, δεν μπορεί να υποκαταστήσει με τη δική της εκτίμηση την εκτίμηση της επιτροπής κυρώσεων. Η διακριτική ευχέρεια την οποία διαθέτει η δεύτερη πρέπει να γίνεται σεβαστή όχι μόνον από τα πολιτικά όργανα της Κοινότητας, αλλά και από τα δικαιοδοτικά της όργανα. Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει, συνεπώς, να σεβαστεί την απόφαση της Επιτροπής να μην υποκαταστήσει με τη δική της εκτίμηση την εκτίμηση της επιτροπής κυρώσεων, εκτός αν η απόφαση αυτή της Επιτροπής εμφανίζεται προδήλως εσφαλμένη.

100 Στην αντίθετη περίπτωση, το Γενικό Δικαστήριο θα μπορούσε, κατά την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, να επιβάλει στα κράτη μέλη της Ένωσης υποχρεώσεις σαφώς αντιφατικές μεταξύ τους δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του κοινοτικού δικαίου. Αν το Γενικό Δικαστήριο υποκαθιστούσε με την εκτίμησή του την εκτίμηση της επιτροπής κυρώσεων και κατέληγε ότι ορισμένο πρόσωπο δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να περιληφθεί στο παράρτημα Ι του κανονισμού

881/2002, τα κράτη μέλη της Ένωσης θα εξακολουθούσαν να υποχρεούνται, ως μέλη του ΟΗΕ, να εφαρμόσουν την απόφαση της επιτροπής κυρώσεων, ενώ συγχρόνως θα ήταν υποχρεωμένα, ως μέλη της Ένωσης, να μην επιβάλουν κυρώσεις. Όμως, όπως προσθέτει η Επιτροπή, από το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών προκύπτει ότι ένα κράτος μέλος της Ένωσης δεν μπορεί να επικαλεστεί το κοινοτικό δίκαιο για να δικαιολογήσει τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχει από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

101 Για όλους αυτούς τους λόγους, η Επιτροπή καλεί το Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει, αφενός, αν παρασχέθηκε όντως στον προσφεύγοντα το δικαίωμα ακροάσεως και, αφετέρου, αν η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση των παρατηρήσεων του προσφεύγοντος είναι παράλογη ή πάσχει από πρόδηλη πλάνη.

102 Το Συμβούλιο επίσης αμφισβητεί την εκ μέρους του προσφεύγοντος ερμηνεία της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων απομονώνει ορισμένα χωρία από το όλο πλαίσιό τους και τους προσδίδει έννοια την οποία το Δικαστήριο δεν είχε την πρόθεση να τους δώσει. Στην πραγματικότητα, το Δικαστήριο, έχοντας διαπιστώσει, στη σκέψη 351 της αποφάσεως αυτής, ότι δεν ήταν σε θέση να ελέγξει τη νομιμότητας της προσβαλλομένης πράξεως, δεν εξέτασε το ζήτημα της εκτάσεως ή της εντάσεως του δικαστικού του ελέγχου, ούτε παρέσχε συναφώς την παραμικρή κατευθυντήρια γραμμή.

103 Ειδικότερα, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το ζήτημα κατά πόσον ο προσφεύγων συνδεόταν με το δίκτυο της Αλ Κάιντα ή τους Ταλιμπάν συνεπάγεται αξιολόγηση εκ μέρους της επιτροπής κυρώσεων, στηριζόμενη σε θεωρήσεις σχετικές με την ασφάλεια και αφορώσα τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με βάση τις συλλεγείσες πληροφορίες.

104 Το Δικαστήριο, με τη σκέψη 294 της αποφάσεως Kadi, αναγνώρισε την υπεροχή του ρόλου του Συμβουλίου Ασφαλείας στον τομέα αυτόν. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι

τα κοινοτικά όργανα δεν πρέπει να υποκαθιστούν με τη δική τους εκτίμηση, όσον αφορά την ύπαρξη ή τη μη ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ ενός ατόμου και του δικτύου της Αλ Κάιντα ή των Ταλιμπάν, την εκτίμηση που περιέχεται σε δεσμευτικό Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας.

105 Το Συμβούλιο φρονεί επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε, εν προκειμένω, να υιοθετήσει την ίδια προσέγγιση με εκείνη που ακολουθεί οσάκις τα κοινοτικά όργανα προβαίνουν σε εκτιμήσεις που αφορούν σύνθετους και καθορισμένους με ευρείς όρους σκοπούς. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν τότε ευρεία διακριτική ευχέρεια, οι δε επιλογές τους δεν θα πρέπει να ακυρώνονται παρά μόνον αν τα όργανα υπέπεσαν σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ή ενήργησαν κατά κατάχρηση εξουσίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-248/95 και C-249/95, SAM Schiffahrt και Stapf, Συλλογή 1997, σ. I-4475, σκέψεις 24 και 25, και της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA, Συλλογή 2006, σ. I-403, σκέψη 80).

106 Συγκεκριμένα, οι επίδικες εν προκειμένω εκτιμήσεις είναι σύνθετες και προϋποθέτουν αξιολόγηση των μέτρων που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση της διεθνούς και εσωτερικής ασφάλειας. Προϋποθέτουν τη δεξιότητα των υπηρεσιών πληροφοριών και την πολιτική διορατικότητα που, κατά το Συμβούλιο, μόνον οι κυβερνήσεις διαθέτουν.

107 Το γεγονός ότι, εν προκειμένω, η εκτίμηση είναι εκείνη της επιτροπής κυρώσεων, και όχι εκείνη των κοινοτικών οργάνων, δεν επηρεάζει τη φύση της και ουδόλως μεταβάλλει την αρχή σύμφωνα με την οποία ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να μην υποκαθιστά με τη δική του εκτίμηση εκείνη των αρμόδιων πολιτικών αρχών. Το Συμβούλιο εκτιμά, συναφώς, ότι Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί ούτε πρέπει να εξετάζει την ουσία της εκτιμήσεως, η οποία, κατά τη γνώμη του, εμπίπτει στην αποκλειστική ευθύνη των κυβερνήσεων στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως της τρομοκρατίας.

108 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο υποστήριξε, εξάλλου, ότι από την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου δεν προκύπτει ότι ο –περιθωριακός– δικαστικός έλεγχος των κοινοτικών μέτρων δεσμεύσεως των κεφαλαίων πρέπει να επεκτείνεται και στην εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων αυτών καθαυτά (σε αντιδιαστολή προς τον –περιθωριακό– έλεγχο των λόγων που προβάλλονται προς δικαιολόγηση της δεσμεύσεως των κεφαλαίων). Αυτό προκύπτει με ιδιαίτερη σαφήνεια από ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις της εν λόγω αποφάσεως, ιδίως από το αγγλικό και το σουηδικό κείμενο της αποφάσεως αυτής.

109 Το Συμβούλιο εφιστά επίσης την προσοχή στις γενικότερες συνέπειες ενός περισσότερο εμπεριστατωμένου ελέγχου εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, τον οποίο ζητεί ο προσφεύγων. Όπως και η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, το Συμβούλιο θεωρεί ότι ένας τέτοιος έλεγχος θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια κατάσταση στην οποία τα κράτη μέλη θα υπείχαν συγχρόνως αντιφατικές μεταξύ τους υποχρεώσεις, ως μέλη των Ηνωμένων Εθνών και της Ένωσης.

110 Κατά το Συμβούλιο, αν όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών υιοθετούσαν αυτή την προσέγγιση, το σύστημα που στηρίζεται στα Ηνωμένα Έθνη θα έπαυε να λειτουργεί. Το Συμβούλιο παρατηρεί ότι, με την απόφαση Kadi, το Δικαστήριο υπογράμμισε τον πρωταρχικό ρόλο του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Κατ' αυτό, η προτεινόμενη από τον προσφεύγοντα προσέγγιση θα εξασθενούσε την ικανότητα του Συμβουλίου Ασφαλείας προς εκπλήρωση της αποστολής του.

111 Εν κατακλείδι, το Συμβούλιο εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να επαναβεβαιώσει τον πρωταρχικό ρόλο του Συμβουλίου Ασφαλείας στον τομέα αυτόν και να αποφανθεί ότι τα κοινοτικά όργανα δεν πρέπει να υποκαθιστούν με τη δική τους εκτίμηση ως προς την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ ενός ατόμου και του δικτύου της Α Κάιντα ή των Ταλιμπάν την εκτίμηση που περιέχεται σε δεσμευτικό Ψήφισμα εκδοθέν από το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

112 Πρέπει, ευθύς εξαρχής, να υπογραμμιστεί ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν δεσμεύεται βάσει του άρθρου 61 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, από τα νομικά ζητήματα που έχουν κριθεί με την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου.

113 Όμως, τα θεσμικά όργανα και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις επανέλαβαν με έμφαση, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, τις ανησυχίες που είχαν ήδη διατυπώσει, στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, όσον αφορά τον κίνδυνο διαταράξεως του συστήματος των κυρώσεων που έχει εγκαθιδρυθεί από τα Ηνωμένα Έθνη, στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως της τρομοκρατίας, διαταράξεως που θα προέκυπτε από την καθιέρωση ενός εθνικού ή περιφερειακού επιπέδου δικαστικού ελέγχου του είδους που προτείνει ο προσφεύγων υπό το φως της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου.

114 Είναι αληθές ότι, όταν αναγνωρίζεται καταρχήν αρμοδιότητα του Συμβουλίου Ασφαλείας προς επιβολή κυρώσεων έναντι ιδιωτών, αντί της αρμοδιότητας των κρατών ή του συστήματός τους (smart sanctions), ο έλεγχος αυτός θα μπορούσε να συγκρουσθεί με τις προνομίες του Συμβουλίου Ασφαλείας, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό του τι συνιστά απειλή για τη διεθνή ειρήνη ή ασφάλεια, τη διαπίστωση της υπάρξεως τέτοιας απειλής και τον καθορισμό των μέσων για τον τερματισμό της.

115 Βασικά, εκφράστηκαν ορισμένες αμφιβολίες, στους νομικούς κύκλους, ως προς το κατά πόσο συμβιβάζεται πλήρως η απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, αφενός, με το διεθνές δίκαιο, ειδικότερα δε με τα άρθρα 25 και 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, και, αφετέρου, με τις Συνθήκες ΕΚ και ΕΕ και, ειδικότερα, με το άρθρο 177, παράγραφος 3, ΕΚ, τα άρθρα 297 ΕΚ και 307 ΕΚ, το άρθρο 11, παράγραφος 1, ΕΕ και το άρθρο 19, παράγραφος 2, ΕΕ (βλ., επίσης, το άρθρο 3, παράγραφος 5, ΣΕΕ και το άρθρο 21, παράγραφοι 1 και 2, ΣΕΕ, καθώς και τη δήλωση αριθ. 13 της διασκέψεως των κυβερνήσεων των κρατών μελών σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, που επισυνάπτεται στη Συνθήκη της Λισσαβώνας, όπου

υπογραμμίζεται ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της θα εξακολουθήσουν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, και, ιδίως, από την πρωταρχική ευθύνη του Συμβουλίου Ασφαλείας και των κρατών μελών του για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας»).

116 Συναφώς, υποστηρίχθηκε, μεταξύ άλλων, ότι, μολονότι το Δικαστήριο έκρινε, με τη σκέψη 287 της αποφάσεως Kadi, ότι δεν εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή, στο πλαίσιο της αποκλειστικής αρμοδιότητας που προβλέπει το άρθρο 220 ΕΚ, να ελέγξει τη νομιμότητα ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντος δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο έλεγχος της νομιμότητας κοινοτικής πράξεως που περιορίζεται στην εφαρμογή, σε κοινοτικό επίπεδο, ενός τέτοιου ψηφίσματος μη αφήνοντας κανένα περιθώριο προς τούτο ισοδυναμεί αναγκαστικά με έλεγχο, από πλευράς των κανόνων και αρχών της κοινοτικής έννομης τάξεως, της νομιμότητας του εφαρμοζομένου κατά τον τρόπο αυτόν ψηφίσματος.

117 Επιβάλλεται, εξάλλου, η παρατήρηση ότι, με τις σκέψεις 320 έως 325 της αποφάσεως Kadi, το Δικαστήριο προέβη εν πάση περιπτώσει σε ένα τέτοιο δικαστικό έλεγχο της συμφωνίας του καθεστώτος κυρώσεων που εγκαθίδρυσαν τα Ηνωμένα Έθνη με το καθεστώς της δικαστικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων το οποίο προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ, απαντώντας στο επιχείρημα της Επιτροπής ότι τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα προστατεύονταν πλέον επαρκώς στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος, λαμβανομένης, ειδικότερα, υπόψη της βελτιώσεως της διαδικασίας επανεξετάσεως που παρείχε στους ενδιαφερόμενους ιδιώτες και οντότητες αποδεκτή δυνατότητα ακροάσεως από την επιτροπή κυρώσεων. Το Δικαστήριο έκρινε ειδικότερα, με τις σκέψεις 322 και 323 της εν λόγω αποφάσεως, ότι η εν λόγω διαδικασία επανεξετάσεως δεν παρείχε «ασφαλώς τις εγγυήσεις μιας δικαστικής προστασίας» και ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή οντότητες δεν είχαν «στην πράξη τη δυνατότητα να προασπίσουν τα δικαιώματά τους».

118 Ομοίως, καίτοι το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 288 της αποφάσεως Kadi, ότι ενδεχόμενη απόφαση κοινοτικού δικαιοδοτικού οργάνου κρίνουσα ότι κοινοτική πράξη εκδοθείσα προς εφαρμογήν ενός τέτοιου ψηφίσματος αντιβαίνει προς υπέρτερο κανόνα της κοινοτικής έννομης τάξης δεν θα συνεπαγόταν αμφισβήτηση της υπεροχής

του ψηφίσματος αυτού σε επίπεδο διεθνούς δικαίου, παρατηρήθηκε ότι μια τέτοια απόφαση, κατά την οποία η επίμαχη κοινοτική πράξη ακυρώνεται, θα είχε αναγκαστικά ως συνέπεια να καθιστά αυτή την υπεροχή ανενεργή στην κοινοτική έννομη τάξη.

119 Συνεπώς, το Δικαστήριο, μολονότι αντιλαμβάνεται συνήθως τις σχέσεις μεταξύ κοινοτικού δικαίου με γνώμονα το άρθρο 307 ΕΚ [βλ., συναφώς, απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997, C-124/95, Centro-Com, Συλλογή 1997, σ. I-81, σκέψεις 56 έως 61, όπου κρίθηκε ότι το άρθρο 234 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 307 ΕΚ) μπορεί να επιτρέψει παρεκκλίσεις ακόμα και από το πρωτογενές δίκαιο, στην περίπτωση αυτή το άρθρο 133 ΕΚ], απέκλεισε, με την απόφαση Kadi, τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου αυτού όταν πρόκειται για τις «αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που καθιερώνονται με το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΕΕ, ως θεμέλιο της Ενώσεως» (σκέψη 303) ή, κατ' άλλη διατύπωση, τις «αρχές που συνιστούν τα θεμέλια της κοινοτικής εννόμου τάξεως, μεταξύ των οποίων η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων» (σκέψη 304). Προκειμένου για τις αρχές αυτές, το Δικαστήριο φαίνεται, συνεπώς, να ερμηνεύει το συνταγματικό πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ ως αυτό ενός καθαρά αυτόνομης έννομης τάξης, μη υποκείμενης στους υπέρτερους κανόνες του διεθνούς δικαίου, εν προκειμένω του δικαίου που απορρέει από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

120 Τέλος, εφόσον ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών αποτελεί συμφωνία μεταξύ κρατών και, επιπλέον, η σύναψή του προηγήθηκε της συνάψεως της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957, η εξομοίωση του εν λόγω Χάρτη προς διεθνή συμφωνία συναφθείσα μεταξύ της Κοινότητας και ενός ή πλειόνων κρατών ή διεθνών οργανισμών, κατά την έννοια του άρθρου 300 ΕΚ, η οποία γίνεται στις σκέψεις 306 έως 309 της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, προς δικαιολόγηση του ότι η «υπεροχ[ή του] στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου δεν ισχύει έναντι του πρωτογενούς δικαίου» (σκέψη 308), δημιούργησε ορισμένα ερωτηματικά.

121 Το Γενικό Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι οι κριτικές αυτές δεν στερούνται σοβαρότητας. Ωστόσο, όσον αφορά τη λυσιτέλειά τους, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι, υπό περιστάσεις όπως οι υπό κρίση, όπου πρόκειται για πράξη εκδοθείσα από την Επιτροπή προς αντικατάσταση προγενέστερης πράξεως ακυρωθείσας από το Δικαστήριο, στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως ασκηθείσας κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή ακυρώσεως που είχε ασκηθεί κατά της πράξεως αυτής, η ίδια η αρχή της αιτήσεως αναιρέσεως και η συνακόλουθη ιεραρχία μεταξύ των δικαιοδοτικών οργάνων τού επιβάλλουν καταρχήν να μη θέτει το ίδιο υπό αμφισβήτηση τα νομικά ζητήματα που έχουν κριθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν, όπως εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ως τμήμα μείζονος συνθέσεως και θέλησε προδήλως να εκδώσει μια απόφαση αρχής. Συνεπώς, αν πρέπει να δοθεί απάντηση στα ερωτηματικά που διατύπωσαν τα όργανα, τα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι νομικοί κύκλοι κατόπιν της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, θα πρέπει το ίδιο το Δικαστήριο να μεριμνήσει γι' αυτό στο πλαίσιο των μελλοντικών υποθέσεων των οποίων ενδεχομένως θα επιληφθεί.

122 Πρέπει, εν παρόδω, να παρατηρηθεί ότι, ενώ ορισμένα ανώτερα εθνικά δικαστήρια έχουν υιοθετήσει μάλλον παρόμοια προσέγγιση με αυτή που ακολούθησε το Πρωτοδικείο με την απόφαση Kadi [βλ., συναφώς, την απόφαση του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου της Λωζάννης (Ελβετία) της 14ης Νοεμβρίου 2007, στην υπόθεση 1A.45/2007, Youssef Mustapha Nada κατά Secrétariat d'État pour l'Économie, και την απόφαση του House of Lords (Ηνωμένο Βασίλειο) της 12ης Δεκεμβρίου 2007 στην υπόθεση Al-Jedda v. Secretary of State for Defence [2007] UKHL 58, η οποία αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο της υποθέσεως 27021/08, Al Jedda κατά Ηνωμένου Βασιλείου ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο εξής: ΕΔΑΔ], άλλα δικαστήρια ακολούθησαν μάλλον την προσέγγιση του Δικαστηρίου, κρίνοντας ότι το σύστημα διορισμού της επιτροπής κυρώσεων ήταν ασυμβίβαστο με το θεμελιώδες δικαίωμα της ασκήσεως αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής ενώπιον ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, την απόφαση του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου του Καναδά της 4ης Ιουνίου 2009 στην υπόθεση Abousfian Abdelrazik v The Minister of Foreign Affairs and the Attorney General of Canada [2009] FC 580, η οποία παρατίθεται στη σκέψη 69 της αποφάσεως Ahmed κ.λπ. του UK Supreme Court).

123 Όμως, ο περιορισμός εν προκειμένω της εκτάσεως και της εντάσεως του δικαστικού ελέγχου κατά τον τρόπο που προτείνεται από την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες

κυβερνήσεις (βλ. ανωτέρω σκέψεις 86 έως 101) και από το Συμβούλιο (βλ. ανωτέρω σκέψεις 102 έως 111) καταλήγει όχι σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο του είδους που απαίτησε το Δικαστήριο με την απόφαση Kadi, αλλά σε μια παρωδία τέτοιου ελέγχου. Στην πράξη, αυτό συνεπάγεται την υιοθέτηση της προσεγγίσεως την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο με τη δική του απόφαση Kadi, και την οποία το Δικαστήριο, με την απόφαση που εξέδωσε κατ' αναίρεση, έκρινε ως πάσχουσα από νομική πλάνη. Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι στο Δικαστήριο εναπόκειται καταρχήν, και όχι σ' αυτό το ίδιο, να επιχειρήσει, ενδεχομένως, μια τέτοια μεταστροφή της νομολογίας, αν το θεωρήσει δικαιολογημένο λαμβανομένων, ιδίως, υπόψη, των σοβαρών μειονεκτημάτων που επικαλούνται τα θεσμικά όργανα και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις.

124 Ασφαλώς, όπως παρατηρούν η Επιτροπή και το Συμβούλιο, το Δικαστήριο, με την απόφαση Kadi, υπενθύμισε μεταξύ άλλων ότι οι αρμοδιότητες της Κοινότητας πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου (σκέψη 291), ότι η τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών επιβάλλεται επίσης στον τομέα της εμπεδώσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, στο πλαίσιο της εκ μέρους της Κοινότητας εφαρμογής, διά της εκδόσεως κοινοτικών πράξεων βάσει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, Ψηφισμάτων που έχει εκδώσει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (σκέψη 293), ότι, κατά την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, η Κοινότητα οφείλει να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η έκδοση από το Συμβούλιο Ασφαλείας Ψηφισμάτων δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη αυτού συνιστά άσκηση της κύριας αρμοδιότητας αυτού του διεθνούς οργάνου προς εμπέδωση, σε διεθνή κλίμακα, της ειρήνης και της ασφάλειας, αρμοδιότητας η οποία, στο πλαίσιο του εν λόγω κεφαλαίου VII, περιλαμβάνει την εξουσία προσδιορισμού των απειλών κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας καθώς και λήψεως των αναγκαίων μέτρων για την εμπέδωση ή την αποκατάστασή της (σκέψη 294) και ότι, κατά την επεξεργασία των μέτρων προς εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντος δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η Κοινότητα οφείλει να λαμβάνει δεόντως υπόψη το γράμμα και τους σκοπούς του αντίστοιχου ψηφίσματος, καθώς και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την εφαρμογή ενός τέτοιου ψηφίσματος (σκέψη 296).

125 Ωστόσο, σε άλλο σημείο της αποφάσεως Kadi, το Δικαστήριο παρατήρησε, μεταξύ άλλων, ότι η εφαρμογή των Ψηφισμάτων που εκδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σχετικώς στην εσωτερική έννομη τάξη του κάθε μέλους του ΟΗΕ (σκέψη 298), ότι οι αρχές που διέπουν τη διεθνή έννομη τάξη την απορρέουσα από τα Ηνωμένα Έθνη δεν αποκλείουν τη δυνατότητα δικαστικού ελέγχου της εσωτερικής νομιμότητας κοινοτικής πράξεως, όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός, από πλευράς των θεμελιωδών δικαιωμάτων με το αιτιολογικό ότι η πράξη αυτή αποσκοπεί στην εφαρμογή ενός τέτοιου ψηφίσματος (299), ότι σε καμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚ δεν μπορεί να στηριχθεί μια τέτοια δικαστική ασυλία μιας τέτοιας πράξεως (σκέψη 300), ότι ο εκ μέρους του Δικαστηρίου έλεγχος του κύρους όλων των κοινοτικών πράξεων από πλευράς των θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να θεωρείται ως έκφραση, εντός μιας κοινότητας δικαίου, συνταγματικής εγγυήσεως απορρέουσας από τη Συνθήκη ΕΚ ως αυτοτελούς νομικού συστήματος και μη δυνάμενης να τεθεί εν αμφιβόλω από «διεθνή συμφωνία» (σκέψη 316) και ότι, κατά συνέπεια, «τα κοινοτικά [δικαιοδοτικά] όργανα οφείλουν, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί από τη Συνθήκη ΕΚ, να διασφαλίζουν τον, κατ' αρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των κοινοτικών πράξεων με κριτήρια τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, περιλαμβανομένων των κοινοτικών πράξεων οι οποίες […] αποσκοπούν στην εφαρμογή Ψηφισμάτων που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών» (σκέψη 326).

126 Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο το Γενικό Δικαστήριο κρίνει, τελικά, ότι οφείλει να διασφαλίσει εν προκειμένω, όπως αποφάνθηκε το Δικαστήριο με τις σκέψεις 326 και 327 της αποφάσεως Kadi, «καταρχήν πλήρη» έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλόμενου κανονισμού από πλευράς των θεμελιωδών δικαιωμάτων, χωρίς να αναγνωρίσει υπέρ του εν λόγω κανονισμού καμία δικαστική ασυλία με το αιτιολογικό ότι αποσκοπεί στην εφαρμογή ψηφισμάτων εκδοθέντων από το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

127 Αυτό θα πρέπει να ισχύει, τουλάχιστον, επί όσο χρονικό διάστημα οι διαδικασίες επανεξετάσεως που εφαρμόζει η επιτροπή κυρώσεων προδήλως δεν παρέχουν τις εγγυήσεις μιας αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όπως το Δικαστήριο

αφήνει να εννοηθεί στη σκέψη 322 της αποφάσεως Kadi (βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσες προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην υπόθεση αυτή, σκέψη 54).

128 Οι σκέψεις που διατυπώνει συναφώς το Δικαστήριο, με τις σκέψεις 323 έως 325 της αποφάσεως Kadi, ιδίως όσον αφορά το κεντρικό γραφείο, εξακολουθούν βασικά να ισχύουν σήμερα, έστω και λαμβανομένου υπόψη του «γραφείου του διαμεσολαβητή», η δημιουργία του οποίου αποφασίστηκε καταρχήν με το Ψήφισμα 1904 (2009) και συστάθηκε πολύ πρόσφατα. Κατ' ουσίαν, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξακολουθεί να μην κρίνει σκόπιμη τη σύσταση ανεξάρτητου και αμερόληπτου οργάνου αρμόδιου να αποφαίνεται, από νομικής και πραγματικής απόψεως, επί των προσφυγών που βάλλουν κατά των ατομικών αποφάσεων της επιτροπής κυρώσεων. Εξάλλου, ούτε ο μηχανισμός του κεντρικού γραφείου ούτε το γραφείο του διαμεσολαβητή θέτουν εν αμφιβόλω την αρχή σύμφωνα με την οποία η διαγραφή ενός προσώπου από τον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων απαιτεί την επίτευξη consensus στο πλαίσιο της επιτροπής αυτής. Επιπλέον, η επιλογή των αποδεικτικών στοιχείων που μπορούν να αποκαλυφθούν στον ενδιαφερόμενο εξακολουθεί να εμπίπτει στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια του κράτους το οποίο πρότεινε την εγγραφή του στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων, κανένας δε μηχανισμός δεν εγγυάται ότι ο ενδιαφερόμενος θα διαθέτει επαρκή πληροφοριακά στοιχεία ώστε να μπορεί να αμυνθεί λυσιτελώς (ούτε ότι θα πληροφορηθεί ποιο κράτος ζήτησε την εγγραφή του στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων). Τουλάχιστον για τους λόγους αυτούς, η δημιουργία του κεντρικού γραφείου και του διαμεσολαβητή δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς θέσπιση δυνατότητας ασκήσεως αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής κατά των αποφάσεων της επιτροπής κυρώσεων (βλ. επίσης, συναφώς, τα διαλαμβανόμενα στις σκέψεις 77, 78, 149, 181, 182 και 239 της αποφάσεως Ahmed κ.λπ. του UK Supreme Court και τις σκέψεις που διατυπώνονται στο σημείο III της ένατης έκθεσης της ομάδας παρακολούθησης των κυρώσεων).

129 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο έλεγχος τον οποίο ασκεί ο κοινοτικός δικαστής επί των κοινοτικών μέτρων δεσμεύσεως των κεφαλαίων δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικός παρά μόνον αν αφορά, εμμέσως, τις επί της ουσίας εκτιμήσεις στις οποίες προέβη η ίδια η επιτροπή κυρώσεων και τα στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται οι εκτιμήσεις αυτές (βλ. επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση Ahmed κ.λπ. του UK Supreme Court, σκέψη 81).

130 Όσον αφορά, ειδικότερα, την έκταση και την ένταση αυτού του δικαστικού ελέγχου τον οποίο το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να ασκεί, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση Kadi, δεν εκφράστηκε επί του ζητήματος αυτού (βλ. ανωτέρω σκέψη 91). Ομοίως, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο δεν εξέτασε το ζήτημα αυτό ούτε παρέσχε συναφώς την παραμικρή κατευθυντήρια γραμμή (βλ. ανωτέρω σκέψεις 102 και 108).

131 Η επιχειρηματολογία αυτή είναι προδήλως εσφαλμένη.

132 Πρώτον, κρίνοντας, βάσει μακράς συλλογιστικής, ότι ο εν λόγω έλεγχος νομιμότητας πρέπει να είναι «καταρχήν πλήρης» και να ασκείται «σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που [...] έχουν ανατεθεί [στα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα] από τη Συνθήκη ΕΚ» (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 326), και απορρίπτοντας, επιπλέον, ρητώς την άποψη του Πρωτοδικείου ότι η επίδικη πράξη έπρεπε να απολαύει «δικαστικής ασυλίας» καθόσον περιοριζόταν στην εφαρμογή Ψηφισμάτων εκδοθέντων από το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 327), το Δικαστήριο, αντιθέτως, παρέσχε απολύτως σαφή ένδειξη ως προς το ποια θα πρέπει να είναι κανονικά η έκταση και η ένταση αυτού του ελέγχου.

133 Δεύτερον, το Δικαστήριο, με τη σκέψη 336 της αποφάσεως Kadi, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο έλεγχος αυτός μπορεί να αφορά, μεταξύ άλλων, τη νομιμότητα των λόγων επί των οποίων στηρίζεται η προσβαλλόμενη κοινοτική πράξη. Όμως, από τη νομολογία της οποίας γίνεται επίκληση στην εν λόγω σκέψη 336 ως δικαιολογούσας το συμπέρασμα αυτό (βλ., ειδικότερα, απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 462) προκύπτει ότι αυτός ο έλεγχος την νομιμότητας των λόγων εκτείνεται, μεταξύ άλλων, και στην εξακρίβωση του βασίμου της προσβαλλόμενης πράξης καθώς και των ενδεχομένων ελαττωμάτων της.

134 Τρίτον, το Δικαστήριο, με τις σκέψεις 342 έως 344 της αποφάσεως Kadi, υπογράμμισε ότι επιτακτικοί λόγοι αναγόμενοι στην ασφάλεια ή απορρέοντες από τις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών της ενδέχεται μεν να αποκλείουν τη γνωστοποίηση ορισμένων στοιχείων στους ενδιαφερομένους, όμως αυτό δεν σημαίνει, προκειμένου περί της τηρήσεως της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, ότι περιοριστικά μέτρα όπως τα επιβληθέντα με τον προσβαλλόμενο κανονισμό διαφεύγουν παντός ελέγχου του κοινοτικού δικαστή με το αιτιολογικό ότι η πράξη με την οποία επιβλήθηκαν αφορά την εθνική ασφάλεια και την τρομοκρατία. Σε μια τέτοια περίπτωση, στον κοινοτικό δικαστή εναπόκειται, στο πλαίσιο του δικαστικού ελέγχου που ασκεί, να εφαρμόσει μεθόδους που να συμβιβάζουν, αφενός, την εύλογη ανάγκη ασφάλειας όσον αφορά τη φύση των πηγών πληροφόρησης που λήφθηκαν υπόψη κατά την έκδοση της οικείας πράξης και, αφετέρου, την ανάγκη της παροχής στον πολίτη επαρκούς δυνατότητας να επωφεληθεί από τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

135 Από τις σκέψεις αυτές της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, καθώς και από το ότι παραπέμπουν στην απόφαση του ΕΔΑΔ Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 15ης Νοεμβρίου 1996 (*Recueil des arrêts et décisions,* 1996-V, § 131), προκύπτει σαφώς ότι πρόθεση του Δικαστηρίου ήταν να καλύπτει ο, «καταρχήν πλήρης», δικαστικός του έλεγχος όχι μόνον το φαινομενικό βάσιμο της προσβαλλόμενης πράξης, αλλά και τα αποδεικτικά και πληροφοριακά στοιχεία επί των οποίων στηρίζονται οι εκτιμήσεις που διατυπώνονται στην πράξη αυτή.

136 Εξάλλου, υπ' αυτήν την έννοια τον αντιλαμβάνεται η ομάδα παρακολούθησης, καθόσον, στην παράγραφο 19 της ένατης έκθεσής της, αναφέρει ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση Kadi, έκρινε ότι οι διαδικασίες που ακολουθεί η Ένωση για την εφαρμογή των κυρώσεων έθιγαν τα θεμελιώδη δικαιώματα των ενδιαφερομένων «στο μέτρο που τα αποδεικτικά στοιχεία που δικαιολογούσαν τα περιοριστικά μέτρα που τους είχαν επιβληθεί δεν τους είχαν γνωστοποιηθεί και ότι, ως εκ τούτου, οι ενδιαφερόμενοι δεν είχαν μπορέσει να ασκήσουν το δικαίωμα άμυνάς τους».

137 Επιπλέον, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε πρόσφατα, στο πλαίσιο υποθέσεως σχετικής με την εφαρμογή των κυρώσεων τις οποίες προβλέπει ο κανονισμός 2580/2001, ότι η δυνατότητα «[κατάλληλου] δικαστικού ελέγχου» της επί της ουσίας νομιμότητας κοινοτικού μέτρου περί δεσμεύσεως κεφαλαίων, ιδίως για «τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων και πληροφοριών που προβλήθηκαν προς στήριξή [του]», αποδεικνύεται απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί η δίκαιη στάθμιση μεταξύ της ανάγκης καταπολεμήσεως της διεθνούς τρομοκρατίας και της προστασίας των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2010, C-550/09, E και F, Συλλογή 2010, σ. I-6213, σκέψη 57).

138 Τέταρτον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι μεγάλο μέρος του σκεπτικού του Δικαστηρίου στην απόφαση Kadi, στο πλαίσιο του εκ μέρους του ελέγχου των λόγων που αντλούσε ο προσφεύγων από την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς του και του δικαιώματος σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, επαναλαμβάνει το σκεπτικό που παραθέτει το Πρωτοδικείο στο πλαίσιο της εξετάσεως των αντίστοιχων λόγων που επικαλέστηκε ο προσφεύγων στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση ΟΜΡΙ. Έτσι, οι σκέψεις 336, 340, 342, 343, 344, 345, 346, 348, 349, 351 και 352 της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν τουλάχιστον, τις αντίστοιχες σκέψεις 129, 128, 133, 156, 158, 160, 161, 162, 165, 166 και 173 της αποφάσεως ΟΜΡΙ. Συνεπώς, πρέπει να συναχθεί ότι, επαναλαμβάνοντας το ουσιώδες του σκεπτικού που ανέπτυξε το Πρωτοδικείο με την απόφαση ΟΜΡΙ, σε σχέση με τις προβαλλόμενες προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, το Δικαστήριο ενέκρινε και υιοθέτησε το επίπεδο και την ένταση του δικαστικού ελέγχου στον οποίο προέβη το Πρωτοδικείο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση ΟΜΡΙ.

139 Συνεπώς, όσον αφορά την έκταση και την ένταση του κατάλληλου εν προκειμένω δικαστικού ελέγχου, πρέπει να εφαρμοστούν στην υπό κρίση περίπτωση οι αρχές τις οποίες διατύπωσε το Πρωτοδικείο με την απόφαση ΟΜΡΙ καθώς και με τη μεταγενέστερη νομολογία του στον τομέα των ένδικων διαφορών που αναφέρονται ανωτέρω στη σκέψη 82, σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων περί των οποίων γίνεται λόγος ανωτέρω στις σκέψεις 32 έως 35.

140 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στη σκέψη 153 της αποφάσεως OMPI, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας κοινοτικής αποφάσεως περί δεσμεύσεως κεφαλαίων είναι αυτός τον οποίο προβλέπει το άρθρο 230, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, σύμφωνα με το οποίο ο κοινοτικός δικαστής είναι αρμόδιος να αποφαίνεται επί προσφυγών που ασκούνται λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της Συνθήκης ΕΚ ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας.

141 Το Πρωτοδικείο αναγνώρισε, με τη σκέψη 159 της αποφάσεως OMPI, τη σκέψη 137 της αποφάσεως PMOI I, τη σκέψη 55 της αποφάσεως PMOI II και τη σκέψη 97 της αποφάσεως της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, Τ-341/07, Sison κατά Συμβουλίου (Συλλογή) 2009, σ. II-3625, ότι το αρμόδιο κοινοτικό όργανο διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή οικονομικών και χρηματοοικονομικών κυρώσεων βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ, σύμφωνα με κοινή θέση εκδοθείσα στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ. Αυτή η εξουσία εκτιμήσεως αφορά ειδικότερα τους λόγους σκοπιμότητας στους οποίους στηρίζονται τέτοιες αποφάσεις.

142 Ωστόσο (αποφάσεις PMOI I, σκέψη 138, PMOI II, σκέψη 55, και προμνησθείσα απόφαση Sison κατά Συμβουλίου, σκέψη 98), καίτοι το Πρωτοδικείο αναγνωρίζει υπέρ του αρμόδιου κοινοτικού οργάνου περιθώριο εκτιμήσεως στον τομέα αυτόν, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν οφείλει να ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο το όργανο αυτό ερμήνευσε τα κρίσιμα στοιχεία. Ο κοινοτικός δικαστής οφείλει, μεταξύ άλλων, όχι μόνο να ελέγχει την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων που προβάλλονται, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλ' οφείλει επίσης να ελέγχει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των ληπτέων υπόψη συναφών στοιχείων για την εκτίμηση της καταστάσεως και αν είναι ικανά να θεμελιώσουν τα εξ αυτών αρυόμενα συμπεράσματα. Πάντως, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, δεν μπορεί να υποκαταστήσει το αρμόδιο κοινοτικό όργανο στην περί σκοπιμότητας εκτίμησή του (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Νοεμβρίου 2007, C-525/04 P, Ισπανία κατά Lenzing, Συλλογή 2007, σ. I-9947, σκέψη 57 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

143 Στη σκέψη 154 της αποφάσεως ΟΜΡΙ (βλ., επίσης, απόφαση PMOI II, σκέψη 74), το Πρωτοδικείο έκρινε, εξάλλου, ότι ο δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας μιας κοινοτικής αποφάσεως περί δεσμεύσεως των κεφαλαίων εκτείνεται στην εκτίμηση των γεγονότων και των περιστάσεων βάσει των οποίων δικαιολογήθηκε η απόφαση, καθώς και στην εξέταση των αποδεικτικών και πληροφοριακών στοιχείων επί των οποίων στηρίχθηκε η εκτίμηση αυτή, όπως, άλλωστε, το Συμβούλιο είχε ρητώς αναγνωρίσει με τα δικόγραφά του στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-306/01, Yusuf και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3533) (βλ. σκέψη 225 της αποφάσεως αυτής). Το Πρωτοδικείο [νυν Γενικό Δικαστήριο] οφείλει επίσης να διασφαλίζει τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας και την τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως ως προς το ζήτημα αυτό, καθώς και, ενδεχομένως, το βάσιμο των επιτακτικών λόγων που εξαιρετικώς επικαλείται το αρμόδιο κοινοτικό όργανο για να απαλλαγεί από την υποχρέωση τηρήσεως των υποχρεώσεων αυτών.

144 Στη σκέψη 155 της αποφάσεως ΟΜΡΙ (βλ., επίσης, απόφαση PMOI II, σκέψη 75), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, εν προκειμένω, ο έλεγχος αυτός αποδεικνύεται κατά μείζονα λόγο απαραίτητος καθόσον συνιστά τη μοναδική διαδικαστική εγγύηση που επιτρέπει να εξασφαλίζεται μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων της καταπολεμήσεως της διεθνούς τρομοκρατίας και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Δεδομένου ότι οι περιορισμοί τους οποίους επιβάλλουν τα αρμόδια κοινοτικά όργανα στα δικαιώματα άμυνας των ενδιαφερομένων πρέπει να αντισταθμίζονται από ένα ανεξάρτητο, αμερόληπτο και αυστηρό δικαστικό έλεγχο (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 2006, C-341/04, Eurofood IFSC, Συλλογή 2006, σ. I-3813, σκέψη 66), ο κοινοτικός δικαστής πρέπει να μπορεί να ελέγχει τη νομιμότητα και το βάσιμο των κοινοτικών μέτρων περί δεσμεύσεως κεφαλαίων, χωρίς να μπορούν να του αντιταχθούν το απόρρητο ή η εμπιστευτικότητα των αποδεικτικών και πληροφοριακών στοιχείων που χρησιμοποίησε το αρμόδιο κοινοτικό όργανο.

145 Συναφώς, το Πρωτοδικείο προσέθεσε, με τη σκέψη 73 της αποφάσεως PMOI II, ότι το Συμβούλιο δεν δικαιούνταν να θεμελιώσει την απόφασή του περί δεσμεύσεως κεφαλαίων σε πληροφορίες ή στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως που κοινοποίησε κράτος μέλος, αν το κράτος μέλος αυτό δεν είχε την πρόθεση να επιτρέψει την κοινοποίησή τους στο κοινοτικό δικαστήριο που ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας της

αποφάσεως αυτής. Στη σκέψη 76 της αποφάσεως PMOI II, το Πρωτοδικείο παρατήρησε ότι η άρνηση του Συμβουλίου και των γαλλικών αρχών να κοινοποιήσουν, έστω και μόνο στο Πρωτοδικείο, ορισμένες πληροφορίες επί των οποίων είχε στηριχθεί εν προκειμένω η προσβαλλόμενη πράξη συνεπαγόταν ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Με τη σκέψη 78 της αποφάσεως PMOI II, το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, θιγόταν το θεμελιώδες δικαίωμα της προσφεύγουσας σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.

146 Στη σκέψη 156 της αποφάσεως OMPI, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε επίσης, συναφώς, ότι, ναι μεν το ΕΔΑΔ αναγνωρίζει ότι η χρησιμοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών μπορεί να αποβεί απαραίτητη όταν διακυβεύεται η εθνική ασφάλεια, πλην όμως αυτό δεν σημαίνει, κατά τη γνώμη του, ότι οι εθνικές αρχές δεν υπόκεινται σε κανένα έλεγχο των εθνικών δικαστηρίων αφ' ης στιγμής ισχυριστούν ότι η υπόθεση άπτεται της εθνικής ασφάλειας και της τρομοκρατίας (βλ. ΕΔΑΔ, προμνησθείσα απόφαση Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου, § 135 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και Öcalan κατά Τουρκίας της 12ης Μαρτίου 2003, αριθ. 46221/99, η οποία δεν έχει δημοσιευθεί στο *Recueil des arrêts et décisions,* § 106 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

147 Με τη σκέψη 158 της αποφάσεως OMPI, το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι δεν ήταν αναγκαίο να λάβει θέση, στο πλαίσιο της υποβληθείσας στην κρίση του προσφυγής, επί του χωριστού ζητήματος αν ο προσφεύγων ή/και οι δικηγόροι του μπορούσαν να λάβουν κοινοποίηση των αποδεικτικών και πληροφοριακών στοιχείων των οποίων προβαλλόταν η εμπιστευτικότητα, ή αν η κοινοποίηση αυτή μπορούσε να γίνει αποκλειστικά προς το Πρωτοδικείο, βάσει ειδικής διαδικασίας η οποία θα έπρεπε να καθοριστεί κατά τρόπον ώστε να διαφυλάσσεται το διακυβευόμενο δημόσιο συμφέρον, παρεχομένης συγχρόνως στον ενδιαφερόμενο επαρκούς δικαστικής προστασίας

148 Στις πάγιες αυτές θεωρήσεις της νομολογίας που απορρέει από την απόφαση OMPI θα πρέπει να προστεθούν ορισμένες σκέψεις στηριζόμενες στη φύση και τα αποτελέσματα των μέτρων δεσμεύσεως των κεφαλαίων όπως τα επίδικα εν προκειμένω, εξεταζομένων υπό τη χρονική τους διάσταση.

149 Τα μέτρα αυτά είναι όντως ιδιαίτερα καταπιεστικά για εκείνους στους οποίους επιβάλλονται. Ο προσφεύγων υπόκειται, περίπου από δεκαετίας, σε ένα καθεστώς που δεσμεύει επ' αόριστον το σύνολο των κεφαλαίων και άλλων περιουσιακών στοιχείων του, τα οποία δεν μπορεί να διαθέσει αν δεν έχει λάβει άδεια παρεκκλίσεως από την επιτροπή κυρώσεων. Με τη σκέψη 358 της αποφάσεως Kadi, το Δικαστήριο παρατήρησε ήδη ότι ο περιορισμός της ασκήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας του προσφεύγοντος που συνιστούσε η δέσμευση των κεφαλαίων του έπρεπε να χαρακτηριστεί ως σημαντικός λόγω της γενικής ισχύος του και του γεγονότος ότι είχε επιβληθεί στον προσφεύγοντα από τις 20 Οκτωβρίου 2001. Με την απόφασή του Ahmed κ.λπ. (σκέψεις 60 και 192), το UK Supreme Court έκρινε ότι δεν ήταν υπερβολικό να λεχθεί ότι τα προσδιοριζόμενα κατά τον τρόπο αυτόν πρόσωπα είναι στην πράξη «αιχμάλωτοι» των κρατικών αρχών: η ελευθερία κινήσεώς τους περιορίζεται σοβαρά εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν πρόσβαση στα κεφάλαιά τους, οι δε συνέπειες της δεσμεύσεως των κεφαλαίων, για τους ίδιους και για την οικογένειά τους, μπορεί να είναι αφόρητες.

150 Θα μπορούσε, μάλιστα, να τεθεί το ερώτημα μήπως η εκτίμηση την οποία διατυπώνει το Πρωτοδικείο στη σκέψη 248 της αποφάσεώς του Kadi, και την οποία επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν το Δικαστήριο στη σκέψη 358 της δικής του αποφάσεως Kadi, ότι, δηλαδή, η δέσμευση κεφαλαίων συνιστά συντηρητικό μέτρο, το οποίο, εν αντιθέσει προς τη δήμευση, δεν θίγει αυτή καθαυτήν την ουσία του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσώπων που αφορά επί των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών τους στοιχείων, αλλά μόνον τη χρήση αυτών των στοιχείων, θα έπρεπε να επανεξεταστεί, δεδομένου ότι έχει παρέλθει σχεδόν δεκαετία από την αρχική δέσμευση των κεφαλαίων του προσφεύγοντος. Το ίδιο ισχύει και για τον ισχυρισμό του Συμβουλίου Ασφαλείας, ο οποίος διατυπώθηκε επανειλημμένως, μεταξύ άλλων στο Ψήφισμα 1822 (2008), και σύμφωνα με τον οποίο τα επίμαχα μέτρα «έχουν προληπτικό χαρακτήρα και είναι ανεξάρτητα των ποινικών κανόνων του εσωτερικού δικαίου». Στην κλίμακα της ανθρώπινης ζωής, δέκα έτη αντιπροσωπεύουν στην πραγματικότητα μεγάλο χρονικό διάστημα, ο δε χαρακτηρισμός των εν λόγω μέτρων ως προληπτικών ή κατασταλτικών, συντηρητικών ή εχόντων χαρακτήρα δημεύσεως, αστικής ή ποινικής φύσεως, φαίνεται να αποτελεί πλέον ανοικτό ζήτημα (βλ., επίσης, συναφώς, την ένατη έκθεση της ομάδας παρακολούθησης, παράγραφο 34). Αυτή είναι η γνώμη και του Ανώτατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ο οποίος, σε έκθεση προς τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών της 2ας Σεπτεμβρίου 2009 με

τίτλο «Report [...] on the protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism» (έγγραφο A/HRC/12/22, σημείο 42), αναφέρει τα ακόλουθα:

«Δεδομένου ότι σήμερα η ισχύς των ατομικών αποφάσεων εγγραφής στον κατάλογο δεν είναι περιορισμένη χρονικώς, οι αποφάσεις αυτές μπορούν να καταλήξουν στο να καταστεί μια προσωρινή δέσμευση περιουσιακών στοιχείων μόνιμη, πράγμα που μπορεί να ισοδυναμεί προς ποινική κύρωση λόγω της αυστηρότητάς της. Αυτό κινδυνεύει ενδεχομένως να υπερακοντίσει τον σκοπό των Ηνωμένων Εθνών που συνίσταται στην καταπολέμηση της τρομοκρατικής απειλής που συνεπάγεται μια μεμονωμένη περίπτωση. Επιπλέον, δεν υφίσταται ομοιογένεια όσον αφορά τους κανόνες περί αποδείξεως και τις διαδικασίες. Αυτό δημιουργεί σοβαρά ζητήματα από πλευράς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεδομένου ότι όλες οι ποινικές αποφάσεις θα έπρεπε είτε να λαμβάνονται από δικαστήριο είτε να μπορούν να ελεγχθούν δικαστικώς.»

151 Καίτοι η συζήτηση επί του ζητήματος αυτού βαίνει πέραν του πλαισίου της υπό κρίση διαφοράς, όπως αυτό καθορίζεται από τους λόγους που προβλήθηκαν με την προσφυγή, το Γενικό Δικαστήριο φρονεί ότι η αρχή του πλήρους και αυστηρού δικαστικού ελέγχου των μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων, όπως τα επίδικα εν προκειμένω, δικαιολογείται κατά μείζονα λόγο καθόσον τα μέτρα αυτά θίγουν αισθητά και κατά μόνιμο τρόπο τα θεμελιώδη δικαιώματα των ενδιαφερομένων, εφόσον γίνεται δεκτό ότι, όπως κρίθηκε με την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, καμία δικαστική ασυλία δεν αναγνωρίζεται υπέρ των μέτρων αυτών με το αιτιολογικό ότι αποσκοπούν στην εφαρμογή Ψηφισμάτων εκδοθέντων από το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

152 Ακριβώς υπό το πρίσμα αυτών των σκέψεων και βάσει των διευκρινίσεων που περιέχουν θα πρέπει τώρα να εξεταστούν ο δεύτερος και ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία

Επιχειρήματα των διαδίκων

153 Ο προσφεύγων, ο οποίος παραπέμπει, ιδίως, στην απόφαση Kadi του Δικαστηρίου (σκέψεις 336, 337, 346 και 352), στις προμνησθείσες προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην ίδια υπόθεση (σημείο 52), και στις αποφάσεις OMPI (σκέψεις 138 και 144), PMOI I (σκέψεις 131 και 176) και PMOI II (σκέψεις 56 και 73), υπογραμμίζει τον θεμελιώδη χαρακτήρα του δικαιώματος ακροάσεως από τις διοικητικές αρχές και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, στο πλαίσιο της λήψεως μέτρου δεσμεύσεως των κεφαλαίων. Παρατηρεί ότι τα δικαιώματα αυτά δεν έγιναν σεβαστά από τα κοινοτικά όργανα στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις αυτές (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 334, 345, 346 και 348 έως 352· προμνησθείσες προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην ίδια υπόθεση, σημείο 55· αποφάσεις OMPI, σκέψεις 165 και 173, PMOI I, σκέψεις 177 έως 186, και PMOI II, σκέψεις 41 και 44).

154 Ο προσφεύγων προσθέτει ότι η σπουδαιότητα της υποχρεώσεως των κοινοτικών οργάνων να γνωστοποιούν τα πραγματικά περιστατικά, τις αποδείξεις και τα στοιχεία του φακέλου επί των οποίων στηρίζεται η απόφαση περί δεσμεύσεως κεφαλαίων απορρέει από τη φύση του δικαστικού ελέγχου στον τομέα αυτόν. Κατά τον προσφεύγοντα, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να είναι σε θέση να ασκήσει πλήρη και αποτελεσματικό έλεγχο όσον αφορά το υποστατό των πραγματικών περιστατικών καθώς και την ακρίβεια των αποδείξεων και των πληροφοριών επί των οποίων βασίστηκε η απόφαση περί εγγραφής στο παράρτημα I του κανονισμού 881/2002, ώστε να κρίνει αν υπάρχουν εύλογοι λόγοι και επαρκείς αποδείξεις για τη λήψη της αποφάσεως αυτής και αν υπάρχει ή όχι πλάνη εκτιμήσεως.

155 Ο προσφεύγων φρονεί ότι, εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό, η Επιτροπή ενήργησε παραβαίνοντας εκ νέου σοβαρά τις υποχρεώσεις που διατυπώνονται με σαφήνεια στις αποφάσεις Kadi του Δικαστηρίου, OMPI, PMOI I και PMOI II.

156 Πρώτον, παρά την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου (σκέψη 352), ούτε ο κανονισμός 881/2002 ούτε ο προσβαλλόμενος κανονισμός προβλέπουν διαδικασία ώστε να γνωστοποιηθούν στον προσφεύγοντα οι αποδείξεις επί των οποίων στηρίζεται η απόφαση περί δεσμεύσεως των περιουσιακών του στοιχείων ή να του παρασχεθεί η δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις επί των αποδείξεων αυτών.

157 Δεύτερον, η απλή αποστολή στον προσφεύγοντα της συνοπτικής αιτιολογικής εκθέσεως δεν μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ως ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις μιας δίκαιης διαδικασίας και μιας αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Η συνοπτική αιτιολογική έκθεση περιέχει ορισμένους γενικούς, στερούμενους ερείσματος, ασαφείς και αόριστους ισχυρισμούς κατά του προσφεύγοντος. Δεν επισυνάπτεται καμία απόδειξη προς στήριξη των σοβαρών αυτών κατηγοριών. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο προσφεύγων δεν έχει τη δυνατότητα να αντικρούσει τις κατηγορίες που διατυπώνονται εναντίον του και να γνωστοποιήσει λυσιτελώς την άποψή του επ' αυτών. Ειδικότερα:

— η συνοπτική αιτιολογική έκθεση αναφέρει ότι ο προσφεύγων «πληροί» τα «κριτήρια εγγραφής» στον κατάλογο των Ηνωμένων Εθνών, αλλά δεν αναφέρει ποιες πτυχές αυτών των κριτηρίων [βλ., συναφώς, την παράγραφο 2 του ψηφίσματος 1822 (2008)] υποτίθεται ότι πληροί· κατά συνέπεια, ο προσφεύγων δεν γνωρίζει αν θεωρείται ότι συμμετέσχε σε δραστηριότητες της Αλ Κάιντα, των Ταλιμπάν ή κάποιας άλλης ομάδας, τις οργάνωσε ή τις υποστήριξε·

— κατά τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση, ο προσφεύγων υπήρξε σημαντικός μέτοχος τράπεζας στην οποία «ενδέχεται να πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με σκοπό την οργάνωση επιθέσεως κατά εγκαταστάσεως των Ηνωμένων Πολιτειών στη Σαουδική Αραβία»· δεν υπάρχει καμία ένδειξη όσον αφορά την εν λόγω

επίθεση, την εγκατάσταση, την ημερομηνία, το κατά πόσον όντως πραγματοποιήθηκαν οι συναντήσεις αυτές, τον υποτιθέμενο δεσμό με την Αλ Κάιντα, ή ακόμα την υποτιθέμενη ανάμειξη του προσφεύγοντος·

— κατά τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση, ο προσφεύγων διόρισε τον Ayadi σε θέση του Ιδρύματος Muwafaq και ο Ayadi «ενεργούσε βάσει συμφωνιών» με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν· δεν προσδιορίζονται ούτε η φύση αυτών των υποτιθεμένων συμφωνιών ούτε οι λόγοι για τους οποίους η υποτιθέμενη σχέση με τον Ayadi δικαιολογεί τη διατήρηση της ισχύος της δεσμεύσεως των περιουσιακών στοιχείων του προσφεύγοντος· φαίνεται ότι ο Ayadi και ο προσφεύγων έχουν περιληφθεί στο παράρτημα I του κανονισμού 881/2002 λόγω των αμοιβαίων σχέσεών τους· κατά τον προσφεύγοντα, το γεγονός της εγγραφής ενός προσώπου στον εν λόγω κατάλογο για τον λόγο και μόνον ότι έχει σχέση με άλλο πρόσωπο αποτελεί καθαρά διάλληλο συλλογισμό·

— κατά τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση, ο προσφεύγων «ήταν ιδιοκτήτης διαφόρων εταιριών οι οποίες έστελναν κεφάλαια σε εξτρεμιστές ή διόριζαν εξτρεμιστές σε θέσεις που τους επέτρεπαν να ελέγχουν τα κεφάλαια των εν λόγω εταιριών»· δεν παρέχεται καμία πληροφορία σχετικά με τις εταιρίες, τα κεφάλαια, την ημερομηνία, τους εξτρεμιστές ή την υποτιθέμενη ανάμειξη του προσφεύγοντος· ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι, μετά από ενδελεχή έρευνα σχετικά με τις δραστηριότητές του στην Αλβανία, η εναντίον του ποινική έρευνα στη χώρα αυτή εγκαταλείφθηκε λόγω της ελλείψεως ενοχοποιητικών αποδεικτικών στοιχείων·

— η συνοπτική αιτιολογική έκθεση περιορίζεται να επαναλαμβάνει και να επαναβεβαιώνει, με σχεδόν ταυτόσημους όρους, ορισμένους λόγους που προέβαλε το Γραφείο Ελέγχου των Αλλοδαπών Περιουσιών (Office of Foreign Assets Control ή OFAC) του αμερικανικού Υπουργείου Οικονομικών για τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων του προσφεύγοντος στις Ηνωμένες Πολιτείες.

158 Είναι ουσιώδους σημασίας για τον προσφεύγοντα να του γνωστοποιηθούν τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη εις βάρος του από την Επιτροπή, ούτως ώστε να του παρασχεθεί μια πραγματική δυνατότητα να απαντήσει σε αυτά και να αποκαταστήσει το όνομά του. Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι, οσάκις του παρασχέθηκε ουσιαστική ευκαιρία να γνωστοποιήσει την άποψή του και να αμφισβητήσει τις αποδείξεις, το έπραξε επιτυχώς. Έτσι, η εναντίον του διεξαχθείσα ποινική έρευνα στην Ελβετία εγκαταλείφθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 μετά από εμπεριστατωμένη διερεύνηση που διήρκεσε περισσότερο από έξι έτη. Παρόμοιες έρευνες στην Τουρκία και στην Αλβανία έκλεισαν αφού οι διερευνήσεις κατέδειξαν ότι δεν υπήρχαν λόγοι κινήσεως ποινικών διώξεων εναντίον του.

159 Ο προσφεύγων φρονεί ακόμα ότι τα απαλλακτικά στοιχεία που επικαλείται είναι θεμελιώδους σημασίας και ότι η Επιτροπή όχι μόνο δεν μπορούσε να τα αγνοήσει, αλλά ήταν υποχρεωμένη να τα εξετάσει ένα προς ένα και να λάβει αιτιολογημένη απόφαση επί του αν, λαμβανομένων υπόψη αυτών των στοιχείων, υπήρχαν πειστικές αποδείξεις που δικαιολογούσαν τη διατήρηση της ισχύος της δεσμεύσεως των κεφαλαίων του. Επιπλέον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να αγνοήσει αποδείξεις με το αιτιολογικό ότι τα στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο ποινικής έρευνας που υπόκειται σε «διαφορετικές απαιτήσεις από πλευράς αποδείξεως». Κατά τον προσφεύγοντα, οι περί αποδείξεως απαιτήσεις στις ποινικές υποθέσεις είναι απολύτως προσαρμοσμένες στα μέτρα δεσμεύσεως κεφαλαίων όπως τα επίδικα εν προκειμένω μέτρα.

160 Η συνοπτική αιτιολογική έκθεση δεν εξασφαλίζει επίσης αποτελεσματική δικαστική προστασία, καθόσον δεν περιλαμβάνει επαρκείς πληροφορίες ώστε να μπορεί το δικαστήριο να καθορίσει κατά πόσον η απόφαση περί διατηρήσεως της δεσμεύσεως κεφαλαίων σε ισχύ είναι θεμιτή και στηρίζεται σε αδιάσειστη απόδειξη περί της ενεστώσας ή μέλλουσας απειλής που αντιπροσωπεύει ο προσφεύγων, αν η απόφαση αυτή στηρίζεται σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως ή κατά πόσον τα πραγματικά περιστατικά είναι ακριβή.

161 Τρίτον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ερμήνευσε και εφάρμοσε κατά τρόπο εσφαλμένο την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου θεωρώντας, με την από 8 Δεκεμβρίου 2008 επιστολή της, ότι τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται σε απόφαση περί δεσμεύσεως κεφαλαίων είναι εκείνα που εκτίθενται σε επεξηγηματική

σημείωση της «ειδικής συστάσεως ΙΙΙ σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» της FATF, ήτοι το αν υπάρχουν «εύλογοι λόγοι ή εύλογη βάση που να επιτρέπουν να υποτεθεί ότι το συγκεκριμένο άτομο ή η συγκεκριμένη οντότητα είναι τρομοκράτης, πρόσωπο το οποίο χρηματοδοτεί την τρομοκρατία ή τρομοκρατική οργάνωση».

162 Κατά τον προσφεύγοντα, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να επιβάλουν δέσμευση κεφαλαίων για τον λόγο και μόνον ότι θεωρούν (και ακόμα λιγότερο γιατί τα Ηνωμένα Έθνη θεωρούν) ότι υπάρχουν «εύλογοι λόγοι» ή «εύλογη βάση» που να επιτρέπουν να υποτεθεί ή να θεωρηθεί κάτι, χωρίς να παράσχουν στον ενδιαφερόμενο αποδείξεις προς στήριξη αυτής της υπόνοιας ή αυτής της πεποιθήσεως. Συνεπώς, τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να περιοριστούν να επαναχρησιμοποιήσουν μια συνοπτική έκθεση κατηγοριών που διατυπώθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη, σε κείμενο που αποτελεί ανακύκλωση αμερικανικών κατηγοριών, αλλά οφείλουν να παρουσιάσουν τα ίδια «σοβαρές και πειστικές αποδείξεις», «ακριβείς πληροφορίες ή [...] στοιχεία φακέλου» και «ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους» βάσει των οποίων να δικαιολογείται η διατήρηση της δεσμεύσεως κεφαλαίων σε ισχύ. Οφείλουν επίσης να παράσχουν στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να αποκτήσει «πλήρη γνώση» των γεγονότων και των περιστάσεων επί των οποίων στηρίζεται η διατήρηση αυτή, καθώς και επαρκείς πληροφορίες ώστε να μπορεί να καθορίσει μήπως υπήρξε πλάνη περί τα πράγματα. Τίποτε από όλα αυτά δεν συνέβη εν προκειμένω, ακόμα και αφού ο προσφεύγων ζήτησε ρητώς να του γνωστοποιηθούν τα πραγματικά περιστατικά και οι αποδείξεις επί των οποίων στηρίζονται οι ισχυρισμοί που διατυπώνονται στη συνοπτική αιτιολογική έκθεση.

163 Τέταρτον, κατά τον προσφεύγοντα, κακώς η Επιτροπή δικαιολογεί την προσέγγισή της επικαλούμενη τον «προληπτικό χαρακτήρα» των μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων ο οποίος, κατ' αυτήν, δικαιολογεί την άρνησή της να γνωστοποιήσει στον προσφεύγοντα τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στήριξε την απόφασή της περί διατηρήσεως της δεσμεύσεως των περιουσιακών του στοιχείων σε ισχύ. Κατά την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, το κρίσιμο στοιχείο δεν είναι η «προληπτική» φύση ενός τέτοιου μέτρου, αλλά μάλλον η ενόχληση που προξενεί και η σοβαρότητά της, καθώς και η σοβαρή προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου, που απαιτούν μάλλον αυξημένη παρά περιορισμένη προστασία από πλευράς διαδικασίας. Εξάλλου, στο σημείο 2 των προμνησθεισών επεξηγηματικών σημειώσεων της «ειδικής συστάσεως ΙΙΙ σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»

αναγνωρίζεται ότι τα συνιστώμενα μέτρα δεσμεύσεως κεφαλαίων δεν έχουν μόνον προληπτικό σκοπό, αλλά και σκοπό τιμωρίας.

164 Πέμπτον, οι μόνες περιστάσεις υπό τις οποίες το Δικαστήριο θεωρεί ότι τα όργανα έχουν ενδεχομένως το δικαίωμα να μη δημοσιοποιήσουν αποδείξεις σχετικά με τέτοιας φύσεως μέτρα είναι «επιτακτικοί λόγοι αναγόμενοι στην ασφάλεια ή απορρέοντες από τις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών της», οι οποίοι «ενδέχεται να αποκλείουν τη γνωστοποίηση στους ενδιαφερομένους ορισμένων στοιχείων και, επομένως, την ακρόαση των ενδιαφερομένων όσον αφορά αυτά τα στοιχεία» (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 342 έως 344).

165 Οι περιστάσεις αυτές δεν συντρέχουν εν προκειμένω, Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν προέβαλε κανένα πειστικό λόγο για τον οποίο η δημοσιοποίηση της επιστολής του μόνιμου αντιπρόσωπου της Γαλλίας στην Ένωση ή κάθε άλλου ενοχοποιητικού για τον προσφεύγοντα αποδεικτικού στοιχείου θα έβλαπτε τις διεθνείς σχέσεις της Ένωσης.

166 Η Επιτροπή απαντά ότι, σύμφωνα με το δικαίωμά του να τύχει ακροάσεως, προσφέρθηκε στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να εκθέσει τα επιχειρήματά του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκδόσεως του προβαλλόμενου κανονισμού. Η συνοπτική αιτιολογική έκθεση την οποία κοινοποίησε η επιτροπή κυρώσεων στον μόνιμο αντιπρόσωπο της Γαλλίας στην Ένωση, ο οποίος και τη διαβίβασε στην Επιτροπή, απεστάλη ήδη την επομένη ημέρα στον προσφεύγοντα και στους δικηγόρους του, ενώ του δόθηκε επίσης η ευκαιρία να εκφράσει την άποψή του και να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του επί της ουσίας. Ο προσφεύγων απάντησε με επιστολή της 10ης Νοεμβρίου 2008. Η Επιτροπή, αφού εξέτασε με προσοχή τις παρατηρήσεις του, έλαβε την απόφαση να τον εγγράψει στο παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002. Ο κανονισμός αυτός, συνοδευόμενος από επιστολή, απεστάλη ταχυδρομικώς στον προσφεύγοντα και τους δικηγόρους του.

167 Εξάλλου, ο προσφεύγων, δεδομένου ότι έτυχε όντως ακροάσεως κατά τη διοικητική διαδικασία, ήταν απολύτως σε θέση να αμφισβητήσει την αιτιολογία του προσβαλλόμενου κανονισμού στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, σύμφωνα με το δικαίωμά του σε αποτελεσματική δικαστική προστασία.

168 Όσον αφορά τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας, και το Συμβούλιο εκτιμά ότι η Επιτροπή διόρθωσε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, τις διαδικαστικές πλημμέλειες που διαπίστωσε το Δικαστήριο με την απόφαση Kadi, γνωστοποιώντας στον προσφεύγοντα όλα τα στοιχεία που είχαν ληφθεί υπόψη εις βάρος του, ήτοι μόνον τη συνοπτική αιτιολογική έκθεση, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να εκθέσει λυσιτελώς την άποψή του συναφώς και λαμβάνοντάς τη δεόντως υπόψη.

169 Το Συμβούλιο εκτιμά, συνεπώς, ότι οι αναθεωρημένες διαδικασίες επιτρέπουν και στο Γενικό Δικαστήριο να εκπληρώσει την αποστολή ελέγχου, οπότε γίνεται σεβαστό και το δικαίωμα σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.

170 Το Συμβούλιο προσθέτει ότι οι πρόσθετες διαδικαστικές εγγυήσεις που καθιέρωσε εν προκειμένω η Επιτροπή κατόπιν της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου αντιστοιχούν σε εκείνες που καθιέρωσε το ίδιο κατόπιν της αποφάσεως OMPI. Τις εγγυήσεις αυτές ενέκρινε το Πρωτοδικείο με την απόφαση PMOI I. Το Συμβούλιο δεν διακρίνει καμία πραγματική ή νομική διαφορά ικανή να οδηγήσει το Γενικό Δικαστήριο σε διαφορετικό συμπέρασμα στην υπό κρίση υπόθεση.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

171 Στο πλαίσιο του «καταρχήν πλήρους» δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας του προσβαλλόμενου κανονισμού από πλευράς θεμελιωδών δικαιωμάτων (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 326), και δεδομένου ότι υπέρ του κανονισμού αυτού δεν μπορεί να αναγνωριστεί «δικαστική ασυλία» (απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 327), από τα επιχειρήματα και τις εξηγήσεις που διατυπώνουν η Επιτροπή και το Συμβούλιο, ιδίως στο πλαίσιο των προκαταρκτικών παρατηρήσεών τους όσον αφορά το επίπεδο του προσήκοντος εν προκειμένω δικαστικού ελέγχου, προκύπτει σαφώς ότι τα δικαιώματα άμυνας του προσφεύγοντος έγιναν «σεβαστά» μόνον καθαρά τυπικώς και φαινομενικώς, δεδομένου ότι, στην πραγματικότητα, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεσμευόταν αυστηρά από τις εκτιμήσεις της επιτροπής κυρώσεων και ουδέποτε, συνεπώς, σκέφθηκε να τις αμφισβητήσει υπό το φως των παρατηρήσεων του προσφεύγοντος.

172 Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν έλαβε δεόντως υπόψη της την άποψη που εξέφρασε ο ενδιαφερόμενος, παρά τα όσα αναφέρει στις αιτιολογικές σκέψεις 4 έως 6 του προσβαλλόμενου κανονισμού και, συνεπώς, δεν παρασχέθηκε στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να υποστηρίξει λυσιτελώς την άποψή του.

173 Εξάλλου, η διαδικασία που ακολούθησε η Επιτροπή, κατόπιν αιτήσεως του προσφεύγοντος, δεν του παρέσχε καμία πρόσβαση, έστω και ελάχιστη, στα αποδεικτικά στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη εις βάρος του. Στην πραγματικότητα, η Επιτροπή αρνήθηκε να παράσχει τέτοια πρόσβαση στον ενδιαφερόμενο παρά το ρητό αίτημά του, χωρίς καθόλου να σταθμίσει τα συμφέροντά του σε σχέση προς την ανάγκη προστασίας της εμπιστευτικότητας των εν λόγω πληροφοριών (βλ., συναφώς, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 342 έως 344).

174 Υπό τις συνθήκες αυτές, τα όποια πληροφοριακά στοιχεία και οι ασαφείς ισχυρισμοί που περιέχονται στη συνοπτική αιτιολογική έκθεση είναι προδήλως ανεπαρκή για να παράσχουν στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να αντικρούσει αποτελεσματικά τις κατηγορίες που διατυπώνονται εναντίον του σε σχέση προς την υποτιθέμενη συμμετοχή του σε τρομοκρατικές δραστηριότητες.

175 Ως παράδειγμα, ιδιαίτερα χαρακτηριστικό μεν αλλ' ουδόλως εξαντλητικό, μπορεί να αναφερθεί ο –μη στηριζόμενος σε στοιχεία και, ως εκ τούτου, μη δυνάμενος να αντικρουσθεί– ισχυρισμός ότι ο προσφεύγων υπήρξε μέτοχος βοσνιακής τράπεζας στην οποία «ενδέχεται να» έλαβαν χώρα συναντήσεις αφιερωμένες στην προπαρασκευή επιθέσεως κατά αμερικανικής εγκαταστάσεως στη Σαουδική Αραβία.

176 Το συμπέρασμα αυτό είναι σύμφωνο με εκείνο στο οποίο κατέληξε το ΕΔΑΔ με την απόφασή του Α. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 19ης Φεβρουαρίου 2009 (που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στο *Recueil des arrêts et décisions*). Στην απόφαση αυτή, το ΕΔΑΔ υπενθύμισε ότι, οσάκις ένα πρόσωπο στερείται την ελευθερία του λόγω της υπάρξεως ευλόγων υπονοιών ότι διέπραξε αδίκημα, ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας που εγγυάται το άρθρο 5, παράγραφος 4, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ) επιβάλλει να του παρέχεται η ευκαιρία να αμφισβητήσει λυσιτελώς τους εναντίον του ισχυρισμούς, πράγμα που προϋποθέτει κατά κανόνα τη γνωστοποίηση όλων των ενοχοποιητικών στοιχείων. Το ΕΔΑΔ υπενθύμισε επίσης τους περιορισμούς που ενδέχεται να επιβάλλονται στο δικαίωμα γνωστοποιήσεως όλων των κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων, εφόσον υπάρχει σημαντικό δημόσιο συμφέρον που υπαγορεύει την εμπιστευτικότητα, π.χ. για την προστασία ευάλωτων μαρτύρων ή πηγών πληροφοριών, υπό τον όρο ότι ο κρατούμενος διατηρεί τη δυνατότητα να αμφισβητήσει λυσιτελώς τους ισχυρισμούς. Το ΕΔΑΔ προέβη τότε σε κατά περίπτωση εκτίμηση του επαρκούς ή μη χαρακτήρα, για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας, των πληροφοριών και των αποδεικτικών στοιχείων που γνωστοποιήθηκαν στους προσφεύγοντες και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρχε παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 4, της ΕΣΔΑ στις περιπτώσεις όπου τα μη εμπιστευτικά στοιχεία συνίσταντο αποκλειστικά σε γενικούς ισχυρισμούς ή όπου το εθνικό δικαστήριο είχε στηριχθεί αποκλειστικά ή σε καθοριστικό βαθμό σε απόρρητα έγγραφα. Έτσι, σε μια περίπτωση όπου μη εμπιστευτικά ενοχοποιητικά στοιχεία κατά ορισμένων από τους προσφεύγοντες περιέκλειαν συγκεκριμένους ισχυρισμούς σχετικά, π.χ., με την αγορά σαφώς προσδιορισμένου τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, με την κατοχή κάποιου συγκεκριμένου εγγράφου που κατονόμαζε υποτιθέμενους τρομοκράτες και με συναντήσεις με τέτοιους υποτιθέμενους τρομοκράτες σε συγκεκριμένους τόπους και ημερομηνίες, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι οι εν λόγω ισχυρισμοί ήταν επαρκώς τεκμηριωμένοι ώστε να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να τους αμφισβητήσουν λυσιτελώς. Αντιθέτως, σε μια περίπτωση όπου προσαπτόταν κατ' ουσίαν σε ορισμένους προσφεύγοντες ότι είχαν συλλέξει κεφάλαια προοριζόμενα για τρομοκρατικές οργανώσεις συνδεόμενες με την Αλ Κάιντα, και όπου από μη εμπιστευτικές πληροφορίες που τους αφορούσαν προέκυπτε μεν ότι σημαντικά ποσά είχαν μεταφερθεί μέσω συγκεκριμένου τραπεζικού λογαριασμού και ότι τα κεφάλαια είχαν συγκεντρωθεί με απάτη, αλλά τα στοιχεία

που υποτίθεται ότι καταδείκνυαν τη σχέση μεταξύ των συλλεγέντων χρημάτων και της τρομοκρατίας δεν είχαν αποκαλυφθεί στους προσφεύγοντες, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι οι τελευταίοι δεν ήταν σε θέση να αμφισβητήσουν πραγματικά τις αιτιάσεις που τους αφορούσαν. Ομοίως, σε μια περίπτωση όπου τα μη εμπιστευτικά ενοχοποιητικά στοιχεία κατά ορισμένων προσφευγόντων, τα οποία αφορούσαν κυρίως τη φερόμενη συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε ριζοσπαστικές ισλαμικές οργανώσεις συνδεόμενες με την Αλ Κάιντα, είχαν πολύ γενικό χαρακτήρα και όπου τα στοιχεία που είχαν ληφθεί υπόψη εις βάρος τους περιλαμβάνονταν κατά τα ουσιώδη σε απόρρητα έγγραφα, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι δεν παρασχέθηκε στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα να αμφισβητήσουν λυσιτελώς τους ισχυρισμούς που διατυπώνονταν εις βάρος τους.

177 Αν εφαρμοστούν στα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως κριτήρια όμοια με αυτά που εφάρμοσε το ΕΔΑΔ, είναι πρόδηλον ότι δεν παρασχέθηκε στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να αμφισβητήσει λυσιτελώς κανέναν από τους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν εις βάρος του, βάσει και μόνον της συνοπτικής αιτιολογικής εκθέσεως που του κοινοποιήθηκε. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο αναγνωρίζει ρητώς το βάσιμο του συνόλου των παρατηρήσεων και επιχειρημάτων του προσφεύγοντος, που συνοψίζονται ανωτέρω στη σκέψη 157.

178 Σημαντικό είναι επίσης το ότι η Επιτροπή δεν έκανε καμία σοβαρή προσπάθεια να αντικρούσει τα απαλλακτικά στοιχεία που επικαλέστηκε ο προσφεύγων, στις σπάνιες περιπτώσεις όπου οι εναντίον του διατυπωθέντες ισχυρισμοί ήταν επαρκώς ακριβείς ώστε να μπορεί αυτός να αντιληφθεί τι του προσαπτόταν.

179 Επομένως, κατά την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας του προσφεύγοντος.

180 Εξάλλου, η δυνατότητα του προσφεύγοντος να τύχει ακροάσεως από την επιτροπή κυρώσεων, στο πλαίσιο της διαδικασίας επανεξετάσεως, προκειμένου να επιτύχει τη διαγραφή του από τον κατάλογο της επιτροπής αυτής, προδήλως δεν μπορεί να άρει αυτή την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς του (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψεις 319 έως 325, και προμνησθείσες προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην υπόθεση αυτή, σημείο 51).

181 Επιπλέον, εφόσον δεν του επιτράπηκε η παραμικρή λυσιτελής πρόσβαση στις πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη εις βάρος του και λαμβανομένων υπόψη των –ήδη διαπιστωθεισών από τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα– σχέσεων που υφίστανται μεταξύ των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, ο προσφεύγων δεν μπόρεσε επίσης να υπερασπίσει τα δικαιώματά του όσον αφορά τα εν λόγω στοιχεία υπό ικανοποιητικές συνθήκες ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, οπότε πρέπει να διαπιστωθεί και προσβολή του εν λόγω δικαιώματος σε αποτελεσματική ένδικη προσφυγή (βλ., συναφώς, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 349).

182 Διαπιστώνεται επίσης ότι η προσβολή αυτή δεν ήρθη στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής. Πράγματι, εφόσον καμία πληροφορία ή αποδεικτικό στοιχείο αυτής της φύσεως δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή, σύμφωνα με τη θέση αρχής που υιοθέτησε η Επιτροπή και υποστήριξαν το Συμβούλιο και οι παρεμβαίνουσες κυβερνήσεις, τα όργανα αυτά δεν προσκόμισαν κανένα σχετικό στοιχείο (βλ., συναφώς, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 350). Εξάλλου, παρ' ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής, τα διδάγματα που απορρέουν από την απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το όργανο αυτό δεν παρέσχε καμία ένδειξη ως προς τα αποδεικτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη του εις βάρος του προσφεύγοντος.

183 Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει ότι δεν είναι σε θέση να ελέγξει τη νομιμότητα του προσβαλλόμενου κανονισμού, οπότε πρέπει να συναχθεί ότι, και για τον λόγο αυτόν, δεν έγινε σεβαστό εν προκειμένω το θεμελιώδες δικαίωμα σε αποτελεσματική δικαστική προστασία του οποίου απολαύει ο προσφεύγων (βλ., συναφώς, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 351).

184 Ως εκ τούτου, πρέπει να κριθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε χωρίς ουδόλως να διασφαλιστεί πραγματικά η γνωστοποίηση των εις βάρος του προσφεύγοντος πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων ή η λυσιτελής και αποτελεσματική ακρόασή του επί των στοιχείων αυτών, οπότε πρέπει να συναχθεί ότι ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε κατόπιν διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας δεν έγιναν σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας και ότι, κατ' ακολουθία, δεν τηρήθηκε η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ., συναφώς, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 352).

185 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι οι πρόσθετες διαδικαστικές εγγυήσεις που παρέσχε εν προκειμένω η Επιτροπή, κατόπιν της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, είναι αντίστοιχες εκείνων που παρέσχε το ίδιο κατόπιν της αποφάσεως OMPI και οι οποίες εγκρίθηκαν από το Πρωτοδικείο με την απόφαση PMOI I, το επιχείρημα αυτό αγνοεί τις βαθιές διαδικαστικές διαφορές που υφίστανται μεταξύ των δύο προβαλλομένων κοινοτικών καθεστώτων δεσμεύσεως κεφαλαίων.

186 Το κοινοτικό καθεστώς δεσμεύσεως των κεφαλαίων που αφορούσαν οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις OMPI και PMOI I χαρακτηρίζεται, πράγματι, από μια διαδικασία σε δύο επίπεδα, ένα εθνικό και ένα κοινοτικό (απόφαση OMPI, σκέψη 117). Στο καθεστώς αυτό, τα δικαιώματα άμυνας διασφαλίζονται αποτελεσματικά στο πλαίσιο της εθνικής διαδικασίας, όπου πρέπει να παρέχεται στον ενδιαφερόμενο δυνατότητα να γνωστοποιήσει λυσιτελώς την άποψή του σχετικά με τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη εις βάρος του (απόφαση OMPI, σκέψη 119), υπό τον έλεγχο των εθνικών δικαστηρίων ή, ενδεχομένως, του ΕΔΑΔ (απόφαση OMPI, σκέψη 121). Ακριβώς αυτές οι εγγυήσεις των δικαιωμάτων άμυνας οι οποίες υφίστανται σε εθνικό επίπεδο και υπόκεινται σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο είναι εκείνες που απαλλάσσουν τα κοινοτικά όργανα από κάθε υποχρέωση προβλέψεως νέων εγγυήσεων με το ίδιο αντικείμενο σε κοινοτικό επίπεδο (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση OMPI, σκέψεις 121 έως 125).

187 Σε αντίθεση προς το πρώτο αυτό καθεστώς, το επίδικο εν προκειμένω κοινοτικό καθεστώς δεσμεύσεως κεφαλαίων, καίτοι προβλέπει επίσης μια διαδικασία σε δύο

επίπεδα, το ένα στο πλαίσιο του ΟΗΕ και το άλλο κοινοτικό, χαρακτηρίζεται από την απουσία εγγυήσεων για τα δικαιώματα άμυνας, υπό αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων (βλ. ανωτέρω σκέψεις 127 και 128). Επομένως, αντιθέτως προς τα κριθέντα στην υπόθεση OMPI, τα κοινοτικά όργανα οφείλουν να μεριμνούν για την καθιέρωση και τήρηση τέτοιων εγγυήσεων σε κοινοτικό επίπεδο (βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσες προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην υπόθεση Kadi του Δικαστηρίου, σημείο 54).

188 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως είναι βάσιμος ως προς κάθε ένα από τα δύο σκέλη του, που αντλούνται, αντιστοίχως, από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και παραβίαση της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ., συναφώς, απόφαση Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 353).

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

189 Ο προσφεύγων, που παραπέμπει στην απόφαση Kadi του Δικαστηρίου (σκέψεις 283, 284, 355, 358, 360, 362, 369 και 370), υποστηρίζει ότι η απορρέουσα από τον προσβαλλόμενο κανονισμό προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας είναι σοβαρότερη από εκείνη που απορρέει από τον κανονισμό 881/2002 τον οποίο αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή, λόγω της διάρκειάς της.

190 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, ο επιβληθείς με τον προσβαλλόμενο κανονισμό περιορισμός δεν δικαιολογείται, καθόσον ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε χωρίς καμία από τις εγγυήσεις τις οποίες το Δικαστήριο έχει κρίνει ως συνιστώσες θεμελιώδεις απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου και δεν στηρίζεται σε πειστικές αποδείξεις, αλλά απλώς σε ισχυρισμούς.

191 Η Επιτροπή, παραπέμποντας ιδίως στις σκέψεις 355, 366, 369 και 370 της αποφάσεως Kadi του Δικαστηρίου, υποστηρίζει ότι οι περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως διαφέρουν από εκείνες της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση. Αφενός, στην αλληλογραφία που αντήλλαξε με τον προσφεύγοντα, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων έχουν τη δυνατότητα να απευθυνθούν ευθέως στο κεντρικό γραφείο του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη, ανέφερε δε τη διεύθυνση της υπηρεσίας με την οποία πρέπει να έλθουν σε επαφή καθώς και τον διαδικτυακό τόπο στον οποίο μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες. Αφετέρου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι παρέσχε στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να υπερασπίσει τα συμφέροντά του ενώπιον των αρχών της Ένωσης. Η Επιτροπή φρονεί ότι εφάρμοσε έτσι ορθώς τις διαδικασίες που επέβαλε το Δικαστήριο.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

192 Από την εξέταση του δευτέρου λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε χωρίς καμία πραγματική εγγύηση επιτρέπουσα στον προσφεύγοντα να εκθέσει την άποψή του στις αρμόδιες αρχές, και τούτο υπό περιστάσεις στις οποίες ο περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας του πρέπει να χαρακτηριστεί ως σημαντικός, λαμβανομένης υπόψη της γενικής ισχύος και της διάρκειας της ισχύος των μέτρων δεσμεύσεως που του έχουν επιβληθεί (βλ., συναφώς, αποφάσεις Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 92, και Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 369).

193 Συνεπώς, πρέπει να συναχθεί ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, η επιβολή στον προσφεύγοντα των περιοριστικών μέτρων που συνεπάγεται ο κανονισμός 881/2002, λόγω της εγγραφής του στον κατάλογο που περιλαμβάνεται στο

παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού, η οποία έγινε με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας του (βλ., συναφώς, αποφάσεις Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 93, και Kadi του Δικαστηρίου, σκέψη 370).

194 Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος περί παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας, στο μέτρο που ο προσβαλλόμενος κανονισμός προσβάλλει το θεμελιώδες δικαίωμά του στον σεβασμό της ιδιοκτησίας, είναι βάσιμες (βλ., συναφώς, απόφαση Hassan του Δικαστηρίου, σκέψη 94).

195 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός πρέπει να ακυρωθεί καθόσον αφορά τον προσφεύγοντα, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι της προσφυγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

196 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του προσφεύγοντος.

197 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, τα όργανα και τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Πρέπει, συνεπώς, να οριστεί ότι το Συμβούλιο, η Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο θα φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει τον κανονισμό (ΕΚ) 1190/2008 της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2008, που τροποποιεί για 101η φορά τον κανονισμό (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, καθόσον αφορά τον Yassin Abdullah Kadi.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή να φέρει, πλέον των δικαστικών εξόδων της, τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ο Yassin Abdullah Kadi.

3) Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Forwood Moavero Milanesi Schwarcz

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Σεπτεμβρίου 2010.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Το νομικό πλαίσιο και το ιστορικό της διαφοράς ..... II - 5183

Ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών και η Συνθήκη ΕΚ ..... II - 5184

Ενέργειες του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά της διεθνούς τρομοκρατίας ..... II - 5186

Οι αποφάσεις Kadi του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου ..... II - 5195

Τα επακόλουθα των αποφάσεων Kadi του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου ..... II - 5199

Διαδικασία ..... II - 5206

Αιτήματα των διαδίκων ..... II - 5208

Επί των πραγματικών περιστατικών ..... II - 5209

Σκεπτικό ..... II - 5210

Προκαταρκτικές σκέψεις ..... II - 5210

Επί του επιπέδου του δικαστικού ελέγχου που αρμόζει εν προκειμένω ..... II - 5211

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 5211

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 5221

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία ..... II - 5236

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 5236

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 5243

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας ..... II - 5248

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 5248

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 5249

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 5250